

Nauris Gekišs

**STARP DIVĀM
PILSĒTĀM KAIJA
SVEICIENUS NES**

**Rīga un Jūrmala
manām acīm**

UDK 821.174-1

Ge 270

Nauris Gekišs

STARP DIVĀM PILSĒTĀM KAIJA SVEICIENUS NES.
RĪGA UN JŪRMALA MANĀM ACĪM

Paldies Agrai, kura man palīdzēja atklāt Rīgas burvību!

© Teksts, Nauris Gekišs

© Vāka foto: Vēsma Gekiša

© Datorsalikums, Inese Gura

ISBN 978-9934-9103-4-0

Drukāts SIA "Drukātava"

Rīga, 2023

Saturs

I Rīga manās acīs	8
Veltījums Rīgai	8
Staro Rīga	9
Rīgā svētkus svin!	10
Pie Mātes Latvijas kājām (Brīvības piemineklim)	11
Rīgas Latviešu biedrības namam.....	12
Latvijas Nacionālajai operai.....	13
Latvijas baleta simtgadē	14
Operas sargi	15
Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijai.....	17
Komponistam Jāzepam Vītolam	18
Rīgas kamerkorim “Vox Animae”	19
Dziesmusvētkiem.....	20
Skolēnu Dziesmusvētkiem.....	21
Muzikālajam kolektīvam “Knīpas un Knauķi” 50.jubilejā	22
Latvijas Nacionālajam teātrim.....	23
Dailes teātrim simtgadē.....	24
Mūzikas namam “Daile”	25
Atnāc uz Vērmanes dārzu!.....	26
Krišjānim Baronam	27
Vecrīga.....	28
Piedod, Raini!	29
Raiņa aicinājums	30
Pazaudētais cimds	32

Neuzkāp Čaka sirdij! (Veltījums Grīziņkalnam)	33
Aleksandram Čakam	34
Grīziņkalna senioru klubam 29.jubilejā.....	35
Grīziņkalna senioru klubam 30.jubilejā.....	36
Draugam Purvciemā.....	37
Čiekurkalna burvība.....	39
Mežciema dārgumi	41
Tramvajs uz Juglu.....	42
Beķerejai “Dēli” Juglā	43
Teika par Teiku no Teikas	44
Berģi tevi gaida, mans draugs!.....	45
Ķengaraga promenāde.....	46
Sarkandaugavai un Laimonim	
Vāczemniekam	47
Centrāltirgum.....	48
Centrālstacijas romance	50
Dzelzceļniekiem	51
Maskavas forštatei	52
Tas notika Daugavmalā	53
Daugava.....	54
Vanšu tilta dziesma	55
Klausoties Daugavā.....	56
Kur meklēt tevi?	57
Pārdaugavā zied sakuras.....	58
Ziedonis Šampēterī.....	59
Āgenskalnam un Aleksandram Kublinskim.....	60
Komponista Aleksandra Kublinska piemiņai... 61	
Veltījums Emīlam Dārziņam	62

Torņakalnam un Ojāram Vācietim.....	63
Vakars Torņakalnā	64
Pie vagona Torņakalnā	65
Maija vakars Ilģuciemā.....	66
Imantai un Zolitūdei.....	67
Bolderājai	68
Ielu muzikanti.....	69
Sirmais akordeonists.....	71
Ielas kaķa dziesma.....	73
Sētnieku balsis nedzird.....	74
Baltā kaija	76
II Jūrmalas sveicieni	77
Veltījums Jūrmalai	77
Asaru zemeņu dārziem.....	78
Kauguru šarms	79
Mani Kauguri.....	81
Rudens Kauguros	82
Manai pirmajai – Kauguru bibliotēkai	83
Slokai	84
Slokas pamatskolai	85
Martai Bārbalei.....	86
Jūrmalas Valsts ģimnāzijai	87
Manas bērņības liepas	88
Zied liepas Kauguros	89
Vakars pār Raiņa ielu.....	90
Pagalmā zem vecās ievas	91
Pilādzis	92
Zilīte pie mana loga	94

Sadegot vakarblāzmā	95
Ķemeriem.....	96
Albertam Kronenbergam no Braņķu ciema.....	97
Vaivariem	98
Nekrologs Vaivaru dižpriedei.....	99
Dubultiem.....	100
Aspazijai	101
Aspazijas mājai.....	102
Aspazijas septiņi kaķi	103
Majoru bruņurupucim	104
Priede un mežvīns Pliekšāna ielā.....	105
Bulduru Dārzkopības vidusskolai.....	106
Jaunķemeru mežam.....	107
Meža švauksts	108
Sarmots rīts Priedainē	110
Pumpuru priedes, kas redzēja Raini.....	111
Kur pazuduši paceplīši?.....	112
Pasveiciniet sarkangalvi dzilnu! (Leona Brieža motīvs).....	113
Leona Brieža piemiņai.....	115
Mellužu dārzs Vizbuļu ielā.....	116
Mellužniecei Skaidritei Kaldupei	117
Mirklis, kad pasaule gaist.....	118
Priežu melodija	119
Dzintara mirkļi.....	120
Dzintara virkne	121
Jūras svētkiem.....	122
Jūras dziesma	123
Bullūciemam.....	124

Vārnukroga Baltajai kāpai.....	125
Rudens apzelti Jaundubultus	126
Dzintariem	127
Ziedonis Valteros	128
Krastciemam.....	129
Pavasaris Kūdrā	130
Lielupes krastā	131
Bražciema priedes	132
Bāžciema dzirnavas.....	133
Kaut kur pie Druvciema.....	134
Klausoties dzeni	135
Baltai dienai dziedot.....	136
Sveicieni no Jūrmalas.....	137

I RĪGA MANĀS ACĪS

Veltījums Rīgai

Tevi teicu es, Rīga sirmā,
No mūsu pilsētām visur pirmā,
Laika straumē nerūs tavs gods,
Kaut jau astotais gadsimts ir aizskalots.

Pa vecpilsētas ielām kad eju,
Bruģis sveicinot spiež manas pēdas,
Bet mikrorajonā mirkšķina smejojot
Tūkstoš logu gaismiņas siltas un kvēlas.

Daugavai pāri kad braucu,
Redzu skatu es brīnišķu, jauku,
Vējš spēlē dziesmu uz Vanšu tilta stīgām
Par tevi, mūsu, sirmā Rīga.

2015

Staro Rīga

Staro Rīga drēgnajā tumsā,
Kur gaismiņas krāsainas zied,
Uz brīdi atkāpjas gurdums un skumjas,
Bet sirdīs iedegas prieks.

Staru zobeniem gaisma šķeļ tumsu,
Drūmo domu rēģus prom dzen,
Lai priecīgāki mēs kļūtu;
Ikdienas solis ļaudīm top lēns.

Tūkstoš acīm pilsēta raugās
Naktī, staru cauraustajā,
Gaismas tēli, logu acis daudzās
Spoguļojas Daugavā.

Uz tilta vantīm vējš nospēlē dziesmu,
Ritmu sit vilciens uz kaimiņu tilta.
Gaismas tēliem palēnām dziestot,
Vēl iespaidi dvēseli silda.

Staro Rīga drēgnajā tumsā,
Kur gaismiņas krāsainas zied.
Gaismas staros lai sadeg skumjas!
Par daili pilsētai teikšu paldies!

2016

Rīgā svētkus svin!

Lai viņo Daugava dziesmu atbalsīs,
Kad Rīga savus svētkus svin!
Lai svētku noskaņa nāk katrā mājā
No Zolitūdes līdz Bolderājai!

Vērmaņdārza lauvas lai brīnās,
Cik lepmi svētkus svin Rīgā,
Galvas groza spožie baznīcu gaiši,
Cik Rīgas kori dzied skaisti!

Šeit gan kokles, gan bajānu spēlē,
Dzied latvju, krievu un ukraiņu mēlē,
Baltkrievi, romi un ebreji arī
Klausītājus prot priecīgus darīt.

Vai tu ciemiņš esi, vai rīdzinieks –
Nevienu mūsu svētkos nav lieks,
Un nav svarīgi, kādā runā tu mēlē,
Jo mūzika laba uz sirdīm spēlē.

2018

Pie Mātes Latvijas kājām (Brīvības piemineklim)

Māte Latvija trīs zelta zvaigznes
Tur augstu virs mūsu galvām,
Lai neviens tās nespēj nodzēst,
Lai to mirdzums nekad nekļūst blāvs.

To zvaigžņu mirdzums lai kvēlo
Sirdī ikvienam, kas Latvijā mīt,
Lai mūsu zemes meitās un dēlos
Tas mūžam paliek un visur iet līdzi.

Gulst ziedi pie Mātes Latvijas kājām,
Sveču gaisma kliecē novembra krēslu,
Bet mēs klusi lūdzam, lai visiem labi klājas
Un miers valda zemē, kuru saucam par svētu.

2019

Rīgas Latviešu biedrības namam

Staltā namā pašā Rīgas sirdī
Mūsu tautas dvēsele radusi mājas.
Vai tu redzi, vai jūti, vai dzirdi?
Šeit tā dzīvo visās daiļajās mākslās.

Šeit skan dzeja un brīnišķas dziesmas,
Gan dainas, gan dižgaru melodijas,
Mūs uzlūko meistarų gleznas no sienām,
Tautas garamantas ar klasiku mijas.

Stalts nams pašā Rīgas sirdī
Ir mūsu tautas dvēselei mājas,
Šeit atnāc pasmelties gaismu un zini –
Katra latvieša sirdī šai gaismai ir jāatrod mājas...

2021

Latvijas Nacionālajai operai

Baltajā namā, tik baltā kā janvāris,
Skan klasiķu melodijas,
Laika un telpas robežām pāri
Latvijas un pasaules dižgaru skaņdarbi mijas.

Uz šīs skatuves dejoja Māris Liepa,
Te dziedāja Kārlis Zariņš un Jānis Zābers,
Un pasaules zvaigznes te joprojām tiekas,
Un paradīzi klausītājiem paver.

Jau kopš bērnības man “Riekstkodis” miļš,
Sirdī saldu smeldzi dur “Gulbju ezers,”
Lai cik tumsa un drēgnums ir dziļš,
Mana dvēsele to vēl skatīt cer...

Baltajā namā, tik baltā kā janvāris,
Melodijas un balsis skan brīnišķīgas,
Skan laika un telpas robežām pāri,
Dvēseli spēcinošas un miļas.

Nauris Gekišs 2021

** 1919. gada 21. janvāris Latvijas Nacionālā opera izrāda savu pirmo iestudējumu – Riharda Vāgnera operu “Klīstošais holandiešis”.*

Latvijas baleta simtgadē

Vēsturei – gadsimts,
Lasītājam – mirklis,
Bet vai gan baletu var aprakstīt?
Balets ir jāredz, jāizdzīvo sirdī,
Un neviens vārds nebūs gana īsts.

Gadsimts, mainoties varām tik daudzām,
Mūsu Rīgas Baltajā namā ir izdejots,
Šeit vesels gadsimts mūsos noraugās,
Lai top nākotnei saglabāts paaudžu gods.

Gribēja Māris Liepa dejojot simts gadus,
Nu viņš no kanāla malas mums sveicienus māj,
Ar mākslai atdotu mūžu piemēru rādot,
Un viņa degsme jauno sirdīs kvēlot nepārstāj.

Kas ir vēsturei gadsimts?
Kas – cilvēka mūžam?
Cilvēka mūžs ietverts laikā,
Kas vēsturei īss.

Vēsturei gadsimts ir mirklis,
Bet mākslai atdots cilvēka mūžs
Deg kā zvaigzne un sasilda sirdis,
Piemēru rādot, iedvesmojot mūs.

2022

Operas sargi

Nodejo pēdējo valsī
Dzeltenās lapas ar sārtām,
Stabulē rudens vēji salti,
Drīz lapas griezīs valsī ar sniega pārslām...

Pie baltā operas nama drēgnā rītā
Pretimnācēju nav pārāk daudz,
Zāle šķiet piebērta kā ar baltu krītu –
To izrotājis salnas pieskāriens auksts.

Džentlmenis oranžos zābakos,
Zaļā beretē, uzvalkā pelēkā,
Pa zelta lapām nokaisītu eju nākot,
Man ceļu nedod un malā nelēkā.

Viņam blakus lēdija brūnā kleitā
Un dzeltenās kurpītēs
Ar galvu cienīgi pamāj man sveikas,
Un lēdijai ceļu dodu es.

Sen pazīstu šo meža pīļu pāri –
Ne jau pirmo gadu viņus satieku šeit,
Man viņi liekas tādi kā operas sargi,
Kuriem uzdots garāmgājējus sveikt.

No tiem, kuriem opera mīļa,
Viņi nodevas ievāc labprāt,
Tādēļ, ja satiekat pāri meža pīļu,
Neaizmirstiet viņiem samaksāt!

Baltmaizes doniņu paņemiet līdzī
Vai bez piedevām bulciņu kādu,
Lai uzciēnātu katru meža pīli
Ar sauju drupaču gardu!

Viņi ir droši – labprāt ēd no saujas,
Bet ne katram izrāda godu tādu...
Es nezīnu gan, vai paglaudīt ļaujas,
Varbūt labāk neaiztīkt sargus?

2021

Jāzeps Vītola

Latvijas Mūzikas akadēmijai

Ne vien cilvēkam, arī Rīgai ir sirds,
Un ir dvēsele, uz kuras stīgām,
Pat darbdienu steigā, garāmejojot, dzird,
Kā spēlē melodijas brīnišķīgas.

Šajās cēlajās, zeltainajās sienās
Jau gadu simtenis izskanējis,
Skolojot mūziķus, kuru radītās dziesmas
Un melodijas slavu pasaulē nesīs.

Šajās cēlajās, zeltainajās sienās
Dzimušas melodijas, kas sirdīm dod spārnus
Un dvēseli spēcīgā var ikvienam,
Jo mūzika ir dvēseļu valoda, kurai nevajag vārdus.

Nu mūsu dzīves veido jauns gadu simts,
Bet, ienākot šajās cēlajās sienās, tas bijīgi pieklust,
Jo šeit joprojām skanēt nenorimst
Mūzikas pērles, kas mūžīgas būs.

Bet starp šīm pērlēm uzplaukst jauni ziedi,
Kas smēlušies gaismu no pagātnes spožās,
Un jaunas balsis brīnišķīgi dzied
Gan senas, gan jaunas dziesmas, kas tagadni rotā.

Lai vēl pēc simt gadiem šajās pašās sienās
Tikpat skaisti senās melodijas skan,
Un lai top jaunas, kas spētu ikvienam
Tā ielīkšmot sirdi, kā šis tev un man!

2023

Komponistam Jāzepam Vītolam

Mirdz debesīs zvaigžņu simti
Kā dimanta ziedu dārzs,
Bet mums ir dziesmu simti –
Komponista mūža darbs, tautai dāvināts.

Dziesmas nes gaismu un spārnus dod sirdīm,
Dziesmas vieno un dvēseli dziedē,
Tās var janvāra spelgonī sildīt
Un veldzēt augusta svelmē, kad negaisi biedē...

Dziesmās izskanējis gadu simts,
Mainoties kārtībai, mainoties varām,
Bet, kaut aiz loga jau sen cits gadu simts,
Dziesmas ir gaismas avots, kas stiprus mūs dara!

Apklust pat karu un nemieru duna,
Kā zvaigznes miglā atmiņas dziest,
Bet vēl komponista mantojums sirdis uzrunā,
Viņa slavas saule spoži mirdz un nenoriet!

Cauri aizgājušajam gadu simtam
Sirmais komponists raugās uz mums,
Viņa mūža darbs kā zelta dzīpars
Vieno laikmetus, vieno arī mūs...

2023

Rīgas kamerkorim “Vox Animae”

No zelta rudens līdz ziedošam maijam,
Cauri baltiem ziemas puteņiem
Nes dziesma, kas dvēseli aijā,
Spēj to sildīt un gaismu sniegt.

Dziesma ir kā naktī ceļazīvaizgzne,
Kā silta pavarda guns spelgonī,
Dziesma dod spēku un atvaira bailes,
Uztur cerību ziedu, lai nenovīst.

Dziesma sāpošai sirdij ir veldze,
Bet prieka brīžos var spārnus dot,
Tā aiznes pie zvaigznēm debesu dzelmē,
Skumjas un vientulību kļiedējot.

Pasaulē visskaistākās dziesmas
Jūsu koris nes klausītājiem,
Mūsu sirdīs dedzot ilgu liesmas,
Slāpes pēc labā un cēlā, kas nepāriet.

Lai skan dziesmas, skan dvēseļu balsis,
Dziediet no dvēseles visas, no sirds!
Lai jūsu slavai pieder gadi tik daudzi,
Cik mirdzošo zvaigžņu rudens debesīs!

2023

Dziesmusvētkiem

Kopš sentēvu laikiem ar dziesmu
Latvietis gājis gan darbā, gan godos,
Un arī šodien dziesma mūs vieno
Gan novados tuvos, gan tālos.

Dziesma grūtībās devusi spēkus,
Bailes veikusi brīžos smagos,
Lai dzīves likstas mēs pārvarētu,
Labo sevī saglabājot.

Kamēr vien dziesmas vēl skanēs
Latvijas zemē, latviešu mēlē,
Kamēr bērniem tās mācīsim mēs,
Pārmaiņu vēji mūs nepievarēs.

Lai dziesma dod dvēselēm spārnus,
Dedzot prieku ikvienā sirdī,
Lai skumjas projām dzen tālu,
Sauc no mākoņiem sauli mūs sildīt!

Lai dziesmas skan mūsu bērnu mutēs,
Tad viņi saviem bērniem tās nodot spēs!
Lai skan pāri mežiem, kalniem un upēm
Visā mūsu mīļajā Dzimtenē!

2018

Skolēnu Dziesmusvētkiem

Kad zied liepas un jasmīni vēlie,
Zelta vālodze lietu sauc,
Latviju pieskandē Dziesmusvētki,
Lai dzird visi, cik dziesmu mums daudz!

Dej puīši kā ozoli, meitas kā liepas
Baltos linu kreklos kā jasmīnu ziedi,
Lai dreb sirmā Rīga no ausmas līdz rietam,
Daugavai pāri skan atbalsis liegi!

Dziesma stiprina, dziesma vieno,
Dziesma pasaulei piesaka mūs,
Senču mantojumu kopjot un cienot,
Vien pastāvēt atļauts mums būs.

Lai vienmēr balta kā jasmīnu ziedi
Savās dvēselēs baltā tauta būtu,
Tai dainu gudrību, tikumus cienīt,
Neļaut senču spožumam klāties ar rūsu!

2018

Muzikālajam kolektīvam “Knīpas un Knauķi” 50.jubilejā

Pusgadsimts ir izskanējis –
Pusgadsimts izdziedāts dziesmās,
Cik skaistu brīžu tas dāvināt spējis
Mums tālajās bērnu dienās!

Mēs uzaugām ar jūsu dziesmām,
Tās dziedājām skolās, jau bērnudārzos,
Tās prieku dāvināja ikvienam,
Pat grūtas dienas par jautrām darot.

Gan radio, gan televīzija
Ar jūsu balsīm un priekšnesumiem
Gan svētkus mums piepildīja,
Gan vārda un dzimšanas dienas.

Vai var novēlēt vairāk par “daudz laimes?”
Vārdā “laime” šķiet ietverts jau viss,
Ko varam novēlēt jūsu jaukajai saimei...
Un dziediet vēl vismaz gadus simts!

2021

Latvijas Nacionālajam teātrim

Akmens milži noraugās klusi
No sudrabainajām teātra sienām...
Cik viņi pastāstīt varētu mums
Par leģendu apvītām senajām dienām!

Šeit ir dzimusi Latvijas valsts,
Šeit savas lugas iestudēja Rainis,
Reiz teātrim bija Upīša vārds...
Nez, kādēļ uz Raiņa vārdu nav mainīts?

Šeit latviešu teātra gara milži
Rādīja tautai klasikas pērles,
Kuras veldzēja tūkstošu sirdis
Vesela gadsimta paaudzēm.

Cauri gadu simtam, vētrās aizvadītam,
Uz mums raugās tautas dižgaru skati,
Viņu elpa mums vienmēr ir līdzās,
Kad viņu radītās klasikas pērles nākam skatīt.

Akmens milži raugās uz pilsētu klusi,
Viņiem gadu desmits šķiet kā viena diena
Ar viņu akmens acīm gadsimts raugās uz mums
No sudrabainajām teātra sienām.

2023

Dailes teātrim simtgadē

Caur novembra zilgano krēslu
Eduards Smiļģis raugās uz mums,
Viņa sēto degsmi laiks nespēj nodzēst –
Tā mirdz jauno acīs kā spoža uguns.

Meistars vienmēr un visur ir līdzās,
Uztur degsmi, lai nenodziest,
Kur skaidrība, kaislība, vienkāršība –
Trīs dimanti slīpēti tiek.

Īsts aktieris netēlo dzīvi –
Viņš katrā lomā dzīvo pa īstam,
Jo tas nevar notēlot kaislību īstu,
Kurš pats nejūt uguni sirdī.

Nevar notēlot vienkāršību –
Tā ir kā neslīpētam dimantam būt,
Bet skaidrību tīru un brīnišķīgu
Var vienīgi slīpējot gūt.

Teātrim aiz muguras gadsimts ir grūts –
Gan laikmeti mainās, gan varas...
Bet teātrim vienmēr būs būt,
Iepriecēt, mācīt un stiprināt garā!

2020

Mūzikas namam “Daile”

Vai uz teātri Daile iet uz darbu,
Bet Barona ielas namā radusi mājas?
Šis nams atgādina burvju kārbu,
Kuru atverot, ikreiz citādi brīnumi atklājas.

Kā Imanta Ziedoņa “Melnajā pasakā”
Mēs bijīgi ienākam zālē
Cauri “Sarkanajai pasakai”
Pa ugunīgām pilādžu krāsas kāpnēm.

Te skan Raimonda Paula melodijas,
Skan brīnišķīgas aktieru balsis,
Šeit smieklī ar asarām mijas,
Un skaisti brīži paliek atmiņās kalti.

Šeit dzeja un mūzika sirdīm dod spārnus
Un dvēselēm skumjas dziedē,
Jūtas ietērpj melodijās un vārdos,
Bet sliktās domas prom biedē.

Šajā namā Dailei ir mājas,
No tā neaiziet ar smagu sirdi,
Mums katram dzīvē reizēm visādi klājas,
Bet šeit vienmēr var gūt prieka dzirksti.

2023

Atnāc uz Vērmanes dārzu!

Atnāc uz Vērmanes dārzu,
Kad saldu elpu dveš rožu krūmi,
Bites un kamesnes pieskandē āru,
Savu blūzu spēlējot klusi!

Atnāc uz Vērmanes dārzu,
Noglāsti vecos akmens lauvas,
Kas rozes brīnišķās sargā
Un to skaistumā bijīgi raugās!

Atnāc uz Vērmanes dārzu,
Kur trompeti spēlē sirms vīrs,
Rožu smaržā sajūti vasaru
Šajā paradīzes stūrītī, Rīgas sirdī.

Atnāc uz Vērmanes dārzu, kad zelta lapām
Rudens gribēs apsegt lauvas, lai nesaltu tiem,
Varbūt vēl pēdējais zieds tumši sārts,
Tevi gaidot, rožu krūmā par salnām smies...

2019

Krišjānim Baronam

Kad liepai pēdējo zelta lapu
Vērmaņdārzā norauj oktobra vējš,
Pa zelta lapu nokaisītu taku
Pie Dainu tēva nākam mēs.

Pēdējos mēļos miķeļziedus
Un kādu rožainu mārtiņprozi,
Kad ar vēju zelta lapas dej lietū,
Bērni, atnāciet Dainu tēvam nolikt!

Tik daudz dainu, cik liepai zelta lapu
Rudenī noplūc un izkaisa vējš,
Savāca šis vīrs ar sudrabsirmo bārdu,
Lai tautas garamantās labo smelties varam mēs.

Nu Dainu skapis glabājas Gaismas pilī –
Sudrabsirmbārdainā vīra mūža darbs,
Bet mums katram sirdī jāceļ savu Gaismas pili,
Kur valda labestība un godīgs darbs.

Kad liepai pēdējo zelta lapu
Vērmaņdārzā norauj oktobra vējš,
Pa zelta lapu nokaisītu taku
Latviešu bērni Dainu tēvam ziedus nes.

2021

Vecrīga

Ak, Vecrīga, pilsētas sirds!
Tavas ielas tik likumotas
Kā mūsu zemes cilvēku likteņu dzijas,
Kā mūži, kas, laikmetu plosīti, lokās.

Vai maz mūsu spēkos ir atšķetināt
Visas mūžu dzijas, ko sajaucis laiks?
Visus noslēpumus atklāt un zināt,
Bet vai tas kaut ko līdzēt spēj vairs?

Cik noslēpumu vēl zem taviem mūriem
Un bruģa šī raupjā klusībā dus?
Cik stāstu par likteņiem sūriem,
Par to, kā pagātne lauzusi mūs?

Šie nami celti uz izlietām asinīm,
Uz mūsu senču asarām celti...
Varbūt tad, ja to zini un atmini,
Tās visas nav izlietas velti?

Nauris Gekišs 2019

Piedod, Raini!

Pa bulvāri soļo maijs,
Ziediem pumpurus atverot,
Kalts granītā sirmgalvja vaigs
Bēdīgi noraugās mūsos.

Vai jūtas kāds mazliet vainīgs,
Sastopot skatu akmens cieto?
Tik bieži mēs daudzīnām Raini,
Neatcerēdamies, par ko...

Vēl fabrikas meitenes dziesma
Skolas grāmatu lappuses rotā,
Bet joprojām – ne tāpēc, ka iesnas –
Tur nēzdogu mietpilsons rokā.

Akmens vaigi jau nenosarks,
Akmens ausis jau nenokaltīs,
Nebiedē akmens skats bargs,
Bet mūs pamielo vārdi saldi.

Kā Elksnes dzejolī vārna ķērc,
Strazdu ansamblim dziesmu jauc,
Es arī dzirdu: “Nav vērts!”
Kā ziedam salnā top sirdij auksts...

Šodien ne princeses, Antiņi dus,
Bet kurš viņus modinās?
“Raini, piedod!” skan klusi čuksts,
“Par spēli tukšo, ko saredz tavš skats!”

2017

Raiņa aicinājums

Zeltaina rudens lapa
Pielipa Raiņa akmens bārdai –
Vēja nestā un slapja,
Bet spilgta kā saules zaigs.

Zeltaina rudens lapa,
No koka tā paša rauta,
Laidās vējā un lipa tāpat
Pie vaiga dzejdarim jaunam.

Dzejdarim jaunam un sirmam
Vējš aiznesa zeltainu vēsti,
Katram likās – šī lapa pirmā,
Ko ārēs rudens vējš sējis.

Kuplās cirtās un sirmos matos
Dzejniecēm, paaudžu šķirtām,
Vējš katrai zeltainu lapu
Met drēgnajā septembra rītā.

Šīs lapas – zeltainas vēstis,
Katra līdzī nes sauli mazliet,
Jo aicināts katrs, cik spējīgs,
Mazliet saules dvēselēm sniegt.

Sēsim sauli caur vārsmām
Līdzcilvēku dvēselēs,
Jo rakstīprieks dots ir tālab,
Lai gaisma vairojas pasaulē!

Mēs – mazi skolēni Rainim,
Kurš atkal aicina mūs,
Lai atrodam iekšējo Raini
Sevī katrs no mums!

2017

Pazaudētais cimds

Brīvības ielas malā,
Sniegā dus vientuļš cimds,
Varbūt nu kaut kur salā
Plauksta maza un kaila stingst.

Kas gan ir cimds bez rokas –
Vientuļš, pamests un tukšs?
Kas gan ir cimds bez otra?
Vienrocim derīgs varbūt.

Plaukstai bez cimda auksti –
Ledus nagiem sals miesā kniebj,
Bet, vai gan domājuši ir daudzi,
Kā cimdām vienām bez rokas iet?

Cimda būtība – sildīt,
Bet kam viņa siltums nu vajadzīgs?
Gan jau negulēs ceļmalā ilgi –
To savāks un izmetīs...

Lai katram cimdām ir sava plauksta
Un katrai plaukstai savs cimds,
Kurš sasilda dienā aukstā,
Jo – kurš silda, tam arī top silts!

2017

Neuzkāp Čaka sirdij! (Veltījums Grīziņkalnam)

Pa Grīziņkalnu ej uzmanīgi,
Neuzkāp Čaka sirdij!
Pie trotuāra noliecies naktī klusā,
Varbūt sadzirdēsi to pukstam?

Aizver acis un ieraudzīsi
Pa šīm ieliņām skraidām Billi,
Varbūt, ka viņai garām pats
Ar platmali galvā reiz pagāja Čaks?

Pieskaries skursteņslauķa pogai,
Kas ar smaidošo mūrnieku tērzē un joko,
Varbūt laime tiks arī tev?
Un neņem galvā, ka mūrnieks smeļ!

Pa Grīziņkalnu ej uzmanīgi,
Sajūti, redzi un dzirdi,
Kā itin viss, kas izlasīts,
Šajās ieliņās atkal top dzīvs!

2019

Aleksandram Čakam

Miglā asaro logs,
Un tajā uzraksta vējš
Ar zaru, kas rudens zeltots,
Dzejoli kādu, kurš nepaspēts.

Uz trotuāra pukst sirds
Vienā ritmā ar pilsētas pulsu,
To vienīgi pilnmēness dzird,
Kad Marijas ielā pret rītu top klusu.

Liepās tumst vakars lēni,
Bet klusums nav bezgalīgs –
Vēl daudzu paaudžu bērni
Tevi lasīs un skandēs no sirds.

Aiz tevis stāv mūžības skartie,
Un mūžības skarts esi pats,
Sirdīs iegravēts paliec
Mūsu Aleksandrs Čaks.

2017

Grīziņkalna senioru klubam 29.jubilejā

Kad atvasaras saule zeltī bērzus
Un pietvīkst mežvīns, salnas noskūpstīts,
Mēs atkal kopā sanākuši esam
Ar valodām un smiekliem sirdis sasildīt.

Kūp tasē karsta upenāju tēja,
Sārtvaidži āboliši gozējas uz galda,
Lai rudens lapas ārā dejo saltā vējā,
Bet mūsu pulkā silti – draudzība šeit valda.

Uz rūtīm spēlē lietus jautru deju,
Dzied viņam līdzī arī rudens vējš,
Bet mēs par saltumu un agro krēslu smejam,
Jo sirsnība šo laiku gaismas piepildītu vēš.

Tā zelta rudeni mēs sveicam katru,
Jo mūsu pulciņš tapis zelta rudeni,
Lai tik daudz gadus vēl, cik redzam zelta lapu,
Vēl mūsu pulciņš jubileju svin!

2022

Grīziņkalna senioru klubam 30.jubilejā

Kad saule izkausē sniegu
Un eži mostas no ziemas miega,
Kā jautri zvirbuļi pažobelēs
Kopā sanākam mēs.

Uz galda sniegpulkstenītes, šodien plūktas,
Un kā saulīte – zeltaina medus kūka
Mūs kā bites uz mielastu sauc,
Kad aiz loga pūpoli plaukst.

Lai dzeja un sarunas kā strauti plūst,
Kad zemes baltā sniega sega jau kūst!
Mums uz palodzēm lāstekas džezu spēlēs,
Kaisot prieka asaras, spodras kā pērles.

Negulēsim kā eži migās!
Gan viņi arī jau piesaulē sildās.
Pačalosim kā zvirbuļi jautri,
Nāc jel bariņā, kur tavi draugi!

2023

Draugam Purvciemā

Tu lūdzi, lai atbraucu ciemos,
Kad vasara pametīs Rīgu
Un zelta lapas vējā spietos,
Lai pie tējas galda dzeju tev palasītu.

Tu rakstīji man: “Atbrauc ciemos,
Kad rudens apglezno Biķernieku mežu!”
Es tev parādīšu, cik skaists ir Purvciems,
Kad salna rajona zaļo tērpu zeltītā vērsš!”

Pagāja rudens, sarūsēja zelts,
Kuru kaisija bērzi un kļavas,
Skumji saucot, aiztrauca tālēs
Sudraba dzērvēs kā vēstules tavas...

Un atkal tu rakstīji: “Atbrauc ciemos,
Kad ziema baltā kažokā tērps
Mūsu rajonu, vējiem dziedot,
Un manā logā leduspuķes ziedus vērs!”

Pagāja ziema, un krokusi krāšņi
Saplauka dobēs pie mājām...
Es negribēju tevi mānīt,
Bet solījumi atbraukt citreiz krājās...

Un tad, kad pienāca maijs
Atkal uzvilkt Purvciemam zaļu tērpu,
Tu nerakstīji man vairs,
Un braukt ciemos bija par vēlu...

Tu dzirdēji mani lasām dzeju
Tikai pa telefonu, attālināti,
Un mēs kopā nedzērām tēju,
Bet es negribēju tevi mānīt...

2022

Čiekurkalna burvība

Vakara krēslā zilā
Čiekurkalns ietērpies,
Vēl skatu un atmiņas silda
Rožaina blāzma, pirms dziest.

Kā drukns kungs rudā lapsādas kažokā
Un vecmodīgu angļu platmali galvā
Vecais ūdenstornis noraugās,
Kur izdziest vakarblāzma tālā.

Kā džentlmeņi melnās frakās
Koku kailajos zaros uz konferenci
Pulcējas nogurušās vārnas
Un kuplā pulkā ūdenstorni aplenc.

Es iztēlojos – šis ūdenstornis
Ir apburta pasaku pils,
Kur sapulces vakaros noris,
Bet vārnas ir maskējies ordenis.

Kāda noburta karadraudze,
Kas slepenus plānus auž,
Kad aiz pamales nozūd saule
Un tumsa zemi jau glauž?

Kad rožainā rīta blāzmā
Čiekurkalns ietērpsies,
Kā plāpīgas tantiņas šķītīs vārnas,
Kas par manu iztēli pasmiesies.

Sarkanīgais ūdenstornis
Kā džentlmenis ar platmali galvā,
Tik miermīlīgs, tukls un omulīgs,
Kā cigāra dūmos ietīsies miglā baltā.

2023

Mežciema dārgumi

Kā sudraba sirds spulgo ezers
Rajonam, kuru smaragda apmetnī ietērpis maijs,
Kad bērzi zaļas austiņas ver
Un putnu kora dziesmās vibrē gaiss.

Drīz nāks vasara ar bula svelmi,
Meži sauks patverties ēnā tumšzaļā,
Bet safira ezeri piedāvās veldzi
Smaragda mežu apjoztā Rīgas daļā.

Nāks rudens, un zelta apmetni
Ar tumši sarkaniem rubīna rakstiem
Savam augumam Mežciems apmetīs,
Līdz pēdējās lapas noraus vēji asi.

Tad ziema uzliks ezeriem sudraba jumtiņus,
Lai zivīm tur, dzelmē, nav auksti,
Uzvilks Mežciemam kažoku no baltām pūciņām,
Kad rožaina saule vien pēc brokastīm ausīs.

Vai jūs redzat, cik bagāts ir Mežciems,
Cik spoži dārgumi viņu rotā?
Gan vasarā, gan rudenī, gan ziemā
Viņš ķēniņa cienīgās drānās pošas!

Mežciema dārgumi, brīnišķais krāšņums,
Dāvināti rajona ļaudīm un viesiem,
Lai darītu jaukāku ikdienu mums,
Lai par tiem priecāties var ikviens!

2023

Tramvajs uz Juglu

Puteņvējiem un lietavām cauri,
Cauri vakara tumsai un rīta miglai
Trauc pasaku brīnumzvērs draudzīgs,
Kura zeltainā gaisma jau iztālēm silda.

Kā zils kukainis vareniem ragiem
Pa ielu vijumiem slīd pirmais tramvajs
Un klusu dziesmiņu dūc arvien,
Liekas – nekad to nepārstāj.

Kad atskanējis ir zvaniņš,
Nosauc pieturu laipna balss,
Un tad līdz nākamajam “dzin,”
Tramvajs kā runcis savu dziesmiņu mals.

Tas mūs sasilda laikā drēgnā,
Lietū un vējā patvērumu sniedz,
Tramvaja gaita tikai šķiet lēna,
Ja tu pats pārāk vēlu steidzies.

Cik reižu dienā Daugavai pāri
No Imantas uz Juglu ved tramvaja ceļš?
No Juglas uz Imantu arī –
Tātad, divreiz vairāk vēl!

Garām slīd nami, ielas un parki,
Nemanot, mijas gadalaiki, diena un nakts...
Kā saulaini dzintari, atmiņās krāti,
Man šo braucienu iespaidi taps...

2023

Beķerejai “Dēli” Juglā

Pretī Juglas tramvaju galapunktam,
Kur mauriņā zilsniedzis plaukst,
Kairina smaržas saldas un rūgtas –
Tur beķereja ciemos sauc.

Šeit ir bulciņas, pīrāgi, kūkas –
Labumi gardi, ko nobaudīt ļauts,
Šeit itin nekā nekad nav trūcis –
Nāc jel un nobaudi, draugs!

Ar rozīņu acīm brūnām
Biezpienkūka manī raugās,
Silts buljona pīrādziņš uzrunā:
“Nopērc gardu ciemakukuli draugam!”

Skat, kanēļmaizītes brūnās kleitās
Kā druknas tantes no bērnības manas,
Ar krēmu pildītas vafeļu fleitas,
Liekas – dzirdu to mūziku skanam.

Kanēlis ar vaniņu spēkojas knaši,
Telpu piepilda ar savu smaržīgo elpu,
Lai tu nāc un izbaudi maizīšu garšu,
Un tā tavu dvēseli spārnos celtu!

2023

Teika par Teiku no Teikas

Zem pelēkās asfalta segas
Noslēptas senās takas un pēdas,
Moderno pilsētas ielu raksts
Pagātnes miklām nu pāri klāts.

Tomēr dziļi zem asfalta, dziļi,
Dziļāk nekā bērzs saknes ir vijis,
Zem daudzstāvu namu pagrabiem
Aizmirstās teikas varbūt dus arvien?

Zaļajam rajonam skanīgs dots vārds,
Bet kurš var pastāstīt, kādēļ tas tāds?
Varbūt, ka tumšo priedulāju ēnā
Vēl sadzīt var pēdas senās?

Tu man saki: “Es nāku no Teikas,”
Un, līksmi smiedamās, pamāj sveikas...
Varbūt, ka tiešām esi burve vai feja,
Kura no aizmirstas teikas ienākusi dzejā?

2023

Berģi tevi gaida, mans draugs!

Juglas ezera zilajā dzelmē
Debesis spoguļojas,
Vējš dzied priežu meža zaļajās velvēs,
Gaidot sēņotājas un ogotājas.

Ja tu nāc uz mežu, ņem groziņu līdzi –
Zaļo priežu ēnā gan bekas, gan brūklenes aug,
Bet, ja esi makšķernieks, kas tīko zivis,
Zini, ka Juglas ezerā to vēl ir daudz!

Gan sudraba raudas ar rubīna acīm,
Gan līdaka, nefrīta zaļā –
Lūk, dārgumi, kādēļ copmanis nācis,
Bēgot no pilsētas ikdienas skaļās!

Ja tu esi mākslinieks vai dabas draugs,
Uziesi skaistas ainavas priekam,
Bet, ja patīk vēsture, droši brauc,
Kur Bonaventuras muiža lepni slienas!

Aizved bērnus uz Brīvdabas muzeju
Un parādi viņiem, kā dzīvojām senāk,
Lai bērni izzina vēsturi mūsējo,
Lai viņi saviem bērniem to pastāsta vēlāk!

Mežu un ezeru ieskautais rajons
Viesmīlīgi ciemos sauc,
Ar priežu zaļajām cirtām mājot,
Berģi tevi gaida, mans draugs!

2022

Ķengaraga promenāde

Kad gar Ķengaraga promenādi
Ies pavasaris sniegpulksteņus dēstīt,
Es palūgšu, lai ņiprie strazdi
Pāri Daugavai tev aiznes vēsti.

Lai viņi manu dziesmu aiznes līdzī
Un ar to pie tava loga klauvē,
Varbūt šī dziesma tavu sirdi
Kā saules stariņš ziedu atvērs?

Kad Ķengaraga promenādi
Ar zelta lapām rudens nokaisīs
Un pūtīs vēji skarbi, salti,
Šī dziesma tevi sasildīs.

Kad Ķengaraga promenādi
Ziema pārvērtīs slidotavā,
Būs Daugavmalā gulbjiem klāti galdi,
Tev dziesma pavasari dāvās.

Lai gar Daugavmalu soļo gadi,
Lai zelta lapas vai sniegpārslīņas dej!
Nāks pavasaris, atkal pušķos promenādi,
Un dziesma sirdi allaž sildīt spēj!

2022

Sarkandaugavai un Laimonim Vāczemniekam

Vai Sarkandaugavas parkā
Šodien žūžo liepas tās pašas,
Zem kurām, noreibstot medainā smaržā,
Dzejniekam vārsmas tapa?

Vai šīs ir tās pašas liepas,
Kuru ēnā stāvēja dzejnieka vecmāmuļa,
Kad atvasaras saulei stari stiepās,
Apzeltīt lapas, pirms tās nokrīt klusi?

Vai, raugoties Daugavas viļņos,
Kuros vējš iemet liepu zeltainās lapas,
Dzejnieka prātā dzima
“Viss nāk un aiziet tālumā” vārsmas?

Vai varbūt dzima tās pavasaros,
Kad Rīgā atgriezās strazdi,
Kuri satupa liepu zaros
Un dziedāja liegi un saldi?

Cik no Sarkandaugavas elpas
Dzejnieks ietērpis savos darbos?
Šeit dzejai pirmā ierosme smelta,
Kuru visu mūžu pasaulei atdot.

Kā dziju kamols ir saritināts,
Kā dziesma izskanējis dzejnieka mūžs,
Bet gadalaiki pārvērš liepas tāpat,
Kā toreiz, kad tapa dzeja, kas sasilda mūs.

2023

Centrāltirgum

Raibā Centrāltirgus burzmā
Spraiga dzīve jautri kūšā,
Šeit ir viss, ko nopirkt var,
Lētāks tas, kas citur dārgs.

Senāk, manās bērnu dienās,
Nogaršot preci tantes sniedza,
Un man garšoja it viss –
Āboli, zemenes un šķiņķis.

Kā lai nepērk, ja ir gards
Un pie tam nemaz nav dārgs?
Un vēl brīnumu tik daudz
Bērna acīm redzēt ļauts!

Muzikants akordeonu spēlē
Ziemas drēgnumā un bula speltē,
Gribas palikt viņu klausīties,
Bet nākas mammai līdzī iet.

Truši, balti, pelēki un raibi –
Tos paglaudīt es biju laimīgs,
Vistas, gaiļi košās krāsās –
Tie gan reizēm skaudri knāba.

Diemžēl dzirdēju ne reti:
“Spirķik, vodka, sigareti!”
Un tik žēli, ka sirds vai lūza,
Bieži kāds maizei naudu lūdza...

Kaut uz Centrāltirgu braucām reti,
Man ik reize bija īsti svētki,
Tikai māte teica: “Turi grozu cieši,
Kabatas uzmani, jo apzog bieži!”

Rit gadi, mainās Centrāltirgus,
Laiks daudz ko maina, bet ne visu...
Tomēr man visvairāk žēl
Svētku sajūtas, ko pazīst tikai bērns...

2022

Centrālstacijas romance

Liekas – centrālās stacijas burzmā,
Kur ļaudis un vilcieni skrien,
Nav vietas ne dailei, ne jūsmai,
Bet satiku abas šodien!

Kur belaši ar hotdogiem cīnās
Kā ziedi tauriņus vilinot mūs,
Koši stendi to smaržā tinas,
Ceļš līdz kasei neēdušam grūts.

Bet no šīs dienas viss mainījies,
Jo oktobrī vasaru satiku es,
Gar belašu stendiem ceļš viegls –
Uz kasi nu skriešu kā plēsts.

Lūpas kā ķirši, tik sārtas
Un acis kā mellenes tumšas
Kasierei, kam Jūlija vārdā...
Vairs aizmirst es nespēju tās!

Vasaras ogu garšu es jūtu
Ikreiz nočukstot vārdu tavu,
Lai kā jūlijā karsti man būtu,
Domāju par tevi kā tālo vasaru.

Velti belaši ar hotdogiem cīnās
Smaržām kā tauriņus vilinot mūs!
Vairāk vilina ziediņš tiem līdzās,
Kā vilciens man dzīslās dun pulss.

2015

Dzelzceļniekiem

Cauri pļavām vijas dzelzceļa sliedes,
Vilciens nospēlē steidzīgu ritmu uz tām.
Labi, ka paspēju vagonā ielēkt,
Pirms, aizcirtis durvis, tas aiztraucas tālāk!

Svilpjot vilciens mani modina rītos,
Šūpuļdziesmu spēlējot, aijā darbdienas beigās,
Ziemā un rudenos viņa vēderā sildos,
Vasarā tveros no svelmes, kad rimusi steiga.

Vilciena dunas pieskandēts vakars un rīts,
Dzirde nopriegota, dzirdu svilpienu tālu,
Šķiet – man jau visa dzīve uz sliedēm rit,
Gan ausmā, gan rietā uz perona stāvu.

Un atkal meitene zilā formā
No rīta sveicina mani ar smaidu,
Tad citu rītu daudz labākā omā
Es uz perona vilcienu gaidu.

Steidzas vilciens, un steidzos es arī,
Vilciena svilpei kā piesiets mans mūžs...
Vakarā vēlu vai rītā agri
Mums abiem jāskrien – nedrīkst nepagūt...

2021

Maskavas forštatei

Vai drīkstu apdziedāt tevi, Maskačka,
Pretrunīgā, nepieradināmā?
Kā ceļotājs džungļu krēslainās takas
Es bijīgi minu ielas tavas.

Te mirdz dievnamu zeltītie kupoli,
Kā paradīzē plaukst ziedi Kudojara dārzā,
Bet no baznīcas durvīm tikai vienu soli
Sirmgalvis lūdz, lai naudu maizītei dāvā...

Tu – apvīta leģendām un baisiem stāstiem,
Kurus glabā tavas ieliņas tumšās...
Kā lai es zinu, kurš stāsts ir patiesš?
Man visi tādi liekas, kad soļoju tumsā...

Kā cietoksnis, neieņemams un draudīgs,
Stāv Zinātņu akadēmijas tornis,
Šim akmens milzim nekad neapnīk raudzīt,
Kas pie viņa kājām noris.

Akmens milzis ar daudzajām acīm –
Viņš varētu pastāstīt daudz,
Ko no saviem augstumiem skatīt
Viņam savā mūžā ir ļauts.

Kā man apdziedāt tevi, Maskačka,
Noslēpumainā, nepieradināmā?
Akmens milzis jau neko nestāsta,
Vien klusējot noraugās tavās drāmās...

2022

Tas notika Daugavmalā

Karstas asinis izlija sniegā...
Pretī debesīm, vienaldzīgi augstām,
Cēlās balsis – te vaidēja, kļiedza,
Pēdējiem spēkiem tvēra akmeni mirēja plauksta.

Karstas asinis izlija sniegā,
Kvēloja sniegā, vienaldzīgi aukstā,
Un vēl pēc gadiem šajā pašā vietā
Nāca noliekties bērni un sievas ar ziediem plaukstās...

“Kur tētis? Kad pārnāks viņš mājās?
Vai maizīte arī mums būs?”
Jau tumsa pāri pilsētai klājas,
Bet strādnieka bērni, izsalkuši, skumst...

Mazā, drēgnā jumta istabiņā,
No kuras vienmēr saimnieks var laukā dzīt,
Savu dēlu gaida sirma māmuliņa,
Kurai tumšā nojautā iesmeldzas sirds...

Jā, tās ir tikai vēstures ainas,
Kuras tālas kā pasaka šķiet,
Daugavas ūdeņi aiztek, un Rīga mainās,
Krastu atkal sedz, un atkal nokūst sniegs...

Tikai nezūd ciešanas bronzas vaibstos
Skulptūrām Daugavas krastā,
Stāsta par aizgājušu, bet neaizmirstu laiku,
Aicina neaizmirst, izzināt, saprast...

2022

Daugava

Daugava rāmi plūst,
Sauleszaķīši viņus margo,
Atmiņu malks saldumā rūgts,
Pat tās neiztur laika zobu bargo.

Likteņupe, Daugava mūsu,
Ko stāsta mums tavas čalas?
Dūņās slīgst sveši ieroči klāti ar rūsu –
Daudz tādus vēl tavas dzīles glabās?

Ko lai dara, ja Lāčplēsis viens,
Bet Melno bruņinieku tik daudz?
Katram Kangari līdzī skrien,
Kurš gan mazam ilgi brīvam būt ļaus?

Vai pret brāļiem atkal brāļus trieks
Čingizhans un Melnais bruņinieks?
Kurā pusē pareizie Lāčplēši īsti?
Varbūt tu, Daugava, mums pastāstīsi?

2015

Vanšu tilta dziesma

Daugava rāmi plūst,
Vakarblāzma viļņus margo,
Saulrietā kluss upes čuksts
Stāsta par tautas likteni skarbo.

Uz Vanšu tilta vējš koklē
Dziesmu kā vaidelotis sirms,
Tūkstoš acu Rīgai kvēlo kā ogles,
Savā atspulgā raugoties, mirdz.

Klausos vārdus, ko Daugava čukst,
Melodiju, ko vantīs dzied vējš,
Daugavas ritmā sitas man pulss,
Pantos dziesmu šo iztēle vērš.

Kaut vēl Daugavas zilajās dzīlēs
Lāčplēsi Melnais bruņinieks žņaudz,
Ja vien kā Laimdota spēsim mīlēt
Dzimteni savu, mums spēka būs daudz!

2016

Klausoties Daugavā

Nes baltos putu ziedus uz Dzintara jūru
Daugava, laukus veldzējot,
Tā gan vieglākus gadus, gan grūtus
Laika straume mums garām nes prom.

Klausos Daugavas mūžsenā dziesmā,
Lasu rakstus, ko saulīte viļņos margo,
Kā saules zaķīši aizšaujas dienas,
Dedzot rītus un vakarus rožu sārtos.

No baltkrievu robežas līdz Bolderājai
Ūdeņi garām bez apstājas skrien
Kā laika straume caur sirdi, kur krājas
Kā upes smilts tikai atmiņas vien...

2018

Kur meklēt tevi?

Kur meklēt tevi rudens dienās šajās,
Kad ledains lietus sijā logu rūtīs?
Vai rakstīt kļavu lapās sarkanajās
Un prom pie tevis, zilās tālēs sūtīt?

Kur meklēt tevi rudens dienās šajās,
Kas aukstā miglā ietin Pārdaugavu?
Es lidot vēlos tā, kā baltās kaijas
Un Rīgas ārēs meklēt māju tavu.

Kur meklēt tevi rudens dienās šajās,
Kad šķiet – pat saulei mākoņpledā salst?
Kaut spētu piekļaut pie loga tava
Kā kaija, kurai spārnos celties ļauts!

2018

Pārdaugavā zied sakuras

Pārdaugavā zied sakuras
Maigi sārziem un baltiem ziediem,
Bet turpat garām sirdspukstu ātrumā
Steidzīgi ļaudis un mašīnas skrien.

Apstājies, pakavējies, draugs,
Lai pilsētas steiga skrien mums garām!
Paraugies, kā sakuras plaukst,
Bites pulcina katrā zarā!

Raugies, kā ziedu zvaigznes snieg,
Klausies, kā bites – mazie mūziķi – improvizē!
Nogurušais pilsētniek,
Nāc pie sakurām dvēseli veldzēt!

No Smiļģa ielas līdz Akmens tiltam
Nebrauc autobusā, paej kājām!
Ļauj, lai tev dvēseli silda
Mazs sveiciens no Uzlecošās Saules zemes tālās!

2023

Ziedonis Šampēterī

Kad Šampēterī strazdu kora balsīs
Vibrē medainu smaržu pilns gaiss,
Bišu orķestris, liegi un saldi,
Spēlē ziedos, ir pienācis maijs.

Viļņojas zila ceriņu jūra,
Baltā putenī virpuļo plūmju ziedi,
Rožainas ābeļu ugunis kuras,
Bet pāri visam – strazdu koris dzied.

Himnu dzīvībai, himnu laimei,
Himnu dzīvei un mīlestībai
Silts un smaržīgs vējš pāri jumtiem aiznes,
Katrā logā ienes un vēsta: “Ir pienācis maijs.”

Salda smarža un strazdu dziesmas
Pa logiem katrā dzīvoklī ienāk,
Liek ziedoni sajūst ikvienam,
Sauc ārā no blokmāju sienām.

No garāmbraucoša vilciena logiem
Ziedoņa ainavās veldzējas skats,
Kad ikdienas gaitās dodies,
Un, par spīti raizēm, labāks kļūst prāts.

Medainā ziedoņa elpā tinies,
Šampēteris skaistumā slīgst.
Kad plūmju ziedlapu vietā dejos balts sniegs,
Atmiņas par strazdu dziesmām sirdi sasildīs...

2023

Āgenskalnam un Aleksandram Kublinskim

Vai dzirdi soļos “Noktirnes” takti
Mēness apmirdzētās ielās,
Kad, skaistās un klusās naktīs,
Āgenskalnā sapņi un atmiņas tiekas?

Kā neredzams mūziķis spēlē
Tāla vilciena duna uz sliedēm,
Un, ja mūziķa sirdī iekrīt skaņu pērles,
Viņš no tām spēj dziesmas kā puķes dziedēt.

Pāri jumtiem atskan kaiju fanfaras,
Tās pretī rītausmai ceļas ar baltiem spārniem,
No ikdienas skaņām dzimusi iedvesma var
Jaunas melodijas radīt arvien.

Kā sniegbalts putns vareniem spārniem,
Lepns, nesalaužams un brīvs,
Dziesmu meistara gars lido pāri
Laikam un telpai, dziesmās mūžam dzīvs!

Āgenskalna dvēsele skan šajās dziesmās,
Kuras atstājis komponists sirmais,
Smeldze sirdī, valgme acīs riešas
No melodijām, kuras neuzveic laiks!

2022

Komponista Aleksandra Kublinska piemiņai

Vecrīgas ielām atbalsojot
Aizgājušā gadsimta soļus,
Klusu dziesmu pār Daugavu nes
Kā atvadu sveicienu ledainais vējš.

Atvadu sveiciens no Āgenskalna,
Kas balti apsnidzis ziemā saltā,
Pār naksnīgo pilsētu trauc,
Un ziema baltām asarām raud.

Logu acis nu asaru pilnas
Rīgai sirmajai šovakar,
Bet sirdis noskumušās silda
Dziesmās ievītais mūziķa gars.

Dziesmās ievītais mūziķa gars
Mūsu sirdis vienmēr sasildīs
Ar mīlestību, ko tajā just var –
Tā viņš mūžam būs nemirstīgs.

2018

Veltījums Emīlam Dārziņam

Mūzika – tā ir gaisma,
Kas rodas no uguns liesmām,
No spožām dzirkstīm, ko dvēsele kaisa,
Pati sadegot, rodas skaistākās dziesmas.

Mūzika – tā ir jūra,
Kuras dziļumos nenoslīkt,
Veldzējoša dzelme, kurā
Nirt pēc pērlēm nekad neapnīk.

Mūzika – tas ir ziedošs dārzs,
Kur ziedi nekad nenovīst,
Laiks un telpa – tas nav nekas,
Ja ar melodiju vienu ritmu sit sirds.

Un Tevis dēstītie ziedi vītuši nav,
Tevis degtā uguns nav nodzisusi,
Tā sasilda visus, kuriem lemts jaust,
Kā ir pašu skaistāko pērli sirdī slēpt klusi...

2022

Torņakalnam un Ojāram Vācietim

Apzeltīts Torņakalns
Pirmajās rudens salnās.
Stāv klusi Dzejnieka nams,
Uz kuru ceļš ved – ar zeltu klāts.

Ne vien ar zeltu kaisīts bij ceļš –
Neparedzams un trauksmais kā Gauja,
Vienmēr kāds ērkšķis jau dzel,
Un par tālu vienmēr ilgas traucas...

Pūt, vējiņ, aiznes zelta lapas,
Kur zudusī vasara zied!
Vien Dzejnieka rakstītās lapās
Vasara nekad nepāries.

Kad rudenī eju pa Torņakalnu,
Kurš, zeltā tērpies, man ir tik mīļš,
Vīru beretē ar platu smaidu,
Šķiet, skats tūlīt pamanīs.

Kad Dzejas dienās pār Torņakalnu
Laižas dzērves, sauc vasaru līdzi,
Veļu laika gaidās šeit Dzejnieku manu –
Viņš katrā lapā, bruģakmenī dzīvs!

2017

Vakars Torņakalnā

Ar zilu tumsas segu
Vakars jau parku sedz,
Debesu pilsēta logiem ver slēgus –
Ar Rīgas spuldzēm grib sacensties zvaigznes.

Ēnas uzdejo laternu gaismās,
Kad vējš loka kailos kokus,
Rau, kādi ērmi tur kratās un vaikstās!
Kļūst par skatuvi bruģis, nakts noburts.

Negaidi, vakars, ka Rīga gulēs!
Kā meiteni mīlošu nemiers to plosa.
Atspīd gaismiņas Daugavas dzīlēs –
Rīgas dvīņumāsa tur ver savus logus.

Sačukstas lapas Uzvaras parkā,
Kur tumsā spēlējas vējš,
No otra krasta, ko strēlnieki sargā,
Rīgas dobjie sirdspuksti nemieru nes.

Pāri Daugavai skrien vilciens vēlais
Kā gaismas pūķis, kurš gaidas prom dzen,
Uz perona ēnas polku sāk lēkāt,
Skat, runcis zābakos dejo vai velns?

Nu laipni ver vilciens man durvis
Kā gaismas kuģis, kurš mājup vedīs,
Bet tumsā drēgnajā paliek kas burvīgs
Un tikai dzejniekam vērtīgs...

2017

Pie vagona Torņakalnā

Vai dzirdi, kā vilciena duna
Cauri paaudzēm uzrunā mūs?
Tur no Mūžības dzīlēm runā
Paaudzes, kurām tika salauzts mūžs...

Tik daudz dzīvību, mūžu bez vainas
Tika samalti kā ziedi trausli...
Bet neviens milzis, kurš vārdus maina,
Nekad vairs mūs nesalauzīs!

Mūsu paaudzei uzdevums – nepieļaut
Vairs tādus upurus mūsu zemē,
Lai Dzīvība, kas ir tik trausla,
Ir augstākais svētums, ko godinām mēs!

Lai nevienam, kurš Dzīvības ienaidnieks,
Mūsu zemē vairs nebūtu vietas,
Lai tāds neuzdrīkstas pret Latviju ķetnas sniegt –
To prasa izvesto asaras, svešumā lietās.

To prasa asiņu jūra, kas lieta
Gan mūsu, gan svešajā zemē,
Par to atgādina šī vieta,
Sāpes, kuras laiks nespējīgs remdēt...

2023

Maija vakars Ilģuciemā

Ilģuciems viļņojas zilā ceriņu jūrā,
Plūmes slīgst ziedu kupenās,
Kastaņu zaros līgojas baltas svecītes, kuras
Ar saldu nektāru bites aplaimo.

No divpadsmitstāvīgo namu logiem
Paveras brīnišķīgs skats
Uz ceriņiem un kastaņkokiem,
Kam ar ziediem izmargots ik zars.

Kultūras namā skan serenādes,
Mūzikas skaņas cauri laikmetiem uzrunā mūs,
Vējš tās sajauc ar maija elpu un aiznes tālēs,
Tad atkal ziedu elpā slīgst vakars kluss.

Šeit zem kastaņu kuplajiem zariem
Jaunas vārsmas kā ziedi raisās...
Par ziedu elpā noreibušajiem vakariem
Un Ilģuciemu vienmēr būs atmiņas skaistas.

2023

Imantai un Zolitūdei

Kur velociņš gar dzelzceļa sliedēm
No Imantas vijas uz Zolitūdi,
Maijā atkal plūmes ziedēs,
Bites un kamenes muzicēs klusi.

Šeit es atceros maija dienas,
Kad rītos uz lekcijām gāju,
Atceros sevi zaļumos brienam,
Lai redzētu sienāžus – mazos čīgātājus.

Atceros varžu ansambļa dziesmas
Turpat blakus, pielijušā grāvī,
Un mazu, steidzīgu ezīti skrienam
Veloceliņam pāri.

Nekaunīgi blenzu, kā mežapīļu pāris
Rod savu kāzu gultu
Turpat, krūmu piesegtā grāvī,
It kā zaļš buduārs viņiem tur būtu.

Jā, šādu dabas Ēdeni pilsētas vidū,
Tik tuvu dzelzceļam un daudzstāvu namiem,
Es neesmu redzējis nekur citur,
Un man šķita, ka laimīgs tur būšu arvien...

Man vēl atmiņā skan strazdu balsis,
Reibina ziedu medainā elpa...
Reibina atmiņas medussaldi,
Vien sirds iesmeldzas kā bites dzelta...

2022

Bolderājai

Laikam jau tikai Bolderājā
Tā saules stari viņos rotaļājas,
Bet varbūt man tā tikai šķiet,
Jo šeit varēju tev līdzās iet?

Laikam jau tikai Bolderājā
Tik skaisti balsis loka kaijas,
Tik sārts deg saulriets mākoņos,
Bet varbūt vien, kad es no tevis atvados?

Laikam jau ne tikai Bolderāja
Ir īpaša, bet tev šeit mājas,
Un tādēļ šķitīs man vienmēr –
Šurp, ilgu dzītam, traukties vērts....

2019

Ielu muzikanti

Stāv puisis krustojumā un bajānu spēlē,
Kaut ledains novembra lietus līst...
Atceros – te viņš stāvēja vasaras svelmē,
Kad ēnā bija plus trīsdesmit.

Toreiz viņam lija sviedri,
Nu puisis drebinās aukstā vējā...
Vai kāds domā, ka tas ir viegli –
Katru dienu stundām te stāvēt un spēlēt?

Jūs sakāt: “Dīkdienis, lai tak iet strādāt!
Kā nav kauna te ubagot?”
Bet es saku: “Šis cilvēks strādā,
Un muzikanta darbs nav nekāds negods!”

Es eju tālāk caur Vērmaņdārzu,
Tur saksofonu spēlē vecs vīrs,
Viņš jestru meldiņu pūš ar sparū,
Kaut piere nosvīdusi un ceļi trīc.

Tunelī uz Centrāltirgu
Strinkšķina ģitāru puisis garmatains,
Apbrīnoju viņa veiklos pirkstus
Un, kādā degsmē viņam staro vaigs.

Dzied puisis tunelī angļu mēlē,
Vērmaņdārzā skan šlāgeri vecie,
Cits puisis uz bajāna krievu meldiņus spēlē –
Katrai gaumei te kaut kas tiek.

Garām steidzas ļaužu tik daudz,
Bet vien retais met monētu kādu.
Kaut dažus centus nežēlo, draugs!
Ikviens darbs pelna algu savu.

2018

Sirmais akordeonists

Kaut ledains vējš matus rausta,
Stindzina pirkstus un vaigos kniebj,
Vecais muzikants dienā aukstā
Spēlē tik skaisti, ka prieks!

Melodijas, mīļas un senas,
Sirdī siltumu dveš,
Kamēr zelta lapas dzenā
Negantais rudens vējš.

Dzīvīgi šansonu ritmi
Tik jauki spēj iepriecēt mūs,
Ka liekas – pat gluži silti
Rudens dienā drēgnajā kļūst!

Gribas dejot lapām līdzī,
Ar lietus lāsēm polku lēkt,
Dziedāt ar vēja brīzi –
Lūk, tāds ir šis mūzikas spēks!

Sirmajam vīram gan auksti
Šajā drēgnajā rudens dienā ir,
Bet viņa spēles dēļ priekam ļauties
Var katra garāmgājēja sirds.

Kādēļ viņš spēlē te laukā,
Dienā tik lietainā, aukstā,
Kad zelta lapas ar sārtajiem jaucas,
Vecais vīrs spēlē melodijas tik jaukas!

Laikam pensija maza –
Muzikantam ir grūti,
Bet viņš augām dienām te strādā,
Nevis iet kādam lūgties.

Ja tu vari, neej garām
Muzikantam vecam,
Kādu monētu dāvā,
Lai viņam šodien būtu kas ēdams...

2022

Ielas kaķa dziesma

Vai zināt jūs, kā tas ir –
Ārā gulēt, kad kažociņš slapjš,
Uz visām četrām dubļos mirkt,
Bet vēl milži uz astes kāpj?

Vai zināt jūs, kā tas ir,
Kad kājām spārda un akmeņiem svež,
Un puiku acīm šķiet smieklīgs cirks,
Kad bleķa gabals pie astes tev siets?

Vai piedzīvojuši esat jūs to,
Kad tie, kurus mīlat, uz ielas jūs dzen,
Mašīnā aizved no mājām prom,
Tiec grāvmalā atstāts – kā mēsls?

Tukšu vēderu, nosalis, slapjš
Pa ielām klīsti tu viens,
Visas maliņas vātīs un sāp,
Nesaproti – par ko tas, nudien?

2016

Sētnieku balsis nedzird

Atkal snieg un snieg,
Piemīdīts sniegs kļūst par ledu,
Pat spelgonī svīst sētnieks...
Bet kurš domā par viņa bēdu?

Katram vairāk rūp savi kauli –
Neviens negrib tos lauzt,
Kad agrā rītā vēl neredz sauli
Un stindzina ziemelis auksts.

Sētnieks pirmais ceļas,
Kad valda vēl melna nakts,
Gādā, lai pa ietvēm un ceļiem
Uz darbu steigties var katrs.

Ļaudis sētnieku lamā,
Ja kaut kur kāja slīd,
Dusmojas kungi un dāmas
Arī tad, ja par daudz sāls ir kaisīts.

Sāls viņiem apavus grauž,
Kultūras pieminekļus bojā,
Bet, ja kāds krīt un ko lauž,
Sētnieks vainīgs joprojām.

To, ka arī sētniekam sāp kauli,
Apsaldēti, svīstot aukstā vējā,
Neaizdomājas pārāk daudzi,
Ne pārāk bieži min dzejā.

Kā sētnieks dzīvo un ko ēd,
Ar ko samaksā ārstam,
Lai var sāpošos kaulus dziedēt
Un lai strādāt būtu spēks?

Sētnieku balsis nedzird mītiņos,
Ar streikiem viņi nedraud,
Par viņiem izliekas neko nezinot,
Kamēr atkal kaulus kāds nelauž...

2021

Baltā kaija

Baltā kaija, aiznes līdzī
Manas skumjas debesīs
Tad, kad pāri Rīgas līcim
Sārta ausma atbridīs!

Baltā kaija, aiznes līdzī
Nemieru, kas sirdi grauž
Tad, kad Saules meitas bridīs
Baltu miglas pienu slaukt!

Baltā kaija, aiznes līdzī
Spārniem sudrabortajiem
Sapni, kurš jau sen ir miris,
Kuram dzīves nepietiek!

Baltā kaija, aiznes līdzī
Atmiņas, kas miegu zog,
Līdz ar ledusauksto brīzi
Ilgu zilos tālumos!

2017

II JŪRMALAS SVEICIENI

Veltījums Jūrmalai

Pērle zilās jūras krastos,
Baltu smilti, priedēm zaļām klātos,
Šeit Rainis un Aspazija
Piepildītas vecumdienas aizvadīja.

Priedes čiekurs un gliemežvāks,
Kur bērniņas sapnis viens noglabāts –
Piemiņa tā, kuru ņemšu sev līdz,
Tad Jūrmala visur mani pavadīs.

2015

Asaru zemeņu dārziem

Es negribu ne par zivīm, ne asarām,
Bet labāk par zemenēm saldām,
Kuras sendienu vasarās
Asaru dārznieki cēla galdā.

Zemenes, franču ciemiņa dāvātās,
Ko savā dārzā dēstīja stacijas priekšnieks,
Nesa Asaru slavu tālumā
Vēl pēc daudziem gadu desmitiem.

Nu par vēsturi kļuvuši zemeņu dārzi,
Kuru ražu baudīja reiz pat Pēterburgā,
Laiks asfalta segu ir klājis tiem pāri,
Vien priedes vējam stāstus čukst balsīs klusās.

Bet lai nešalc tik skumīgi priedes,
Kaut vārds, rajonam dotais, šķiet sērīgs!
Vēl daudzos Asaru dārzos ogas briedēs
Zemenes, ar kurām uzcienās saimnieks vēlīgs!

** 1877.gadā Asaru stacijas priekšniekam Gailim francūzis Kortēze uzdāvināja zemeņu šķirnes "Viktorija" stādus. Gailis dalījās ar saviem kaimiņiem, un asarnieku audzētās zemenes vairākus gadu desmitus veda tirgot gan ar kuģīti pa Lielupi uz Rīgu, gan pat speciālos vilciena vagonos uz Pēterburgu.*

Nauris Gekišs 2019

Kauguru šarms

Es eju pa dzimto pilsētu
Un priecājos klusi pie sevis,
Ka, lai šo skaistumu redzētu,
Man iespēju liktenis devis.

Vai dārzus apzeltī rudens,
Vai ziema tērpj sagšā baltā,
Sirds nemierā mani dzen
Pa mīļo rajonu skaistuma alkās.

Kad plūmju mežģinēm apjož
Ziedonis pagalmu mūsu,
Saldā aroma reibināts, došos,
Lai ceriņos laimi sev plūktu.

Pat slapjdraņķa pelēkās dienās
Kauguru skaistumam nenoslīkt,
Jo jūra un sudraba liedags
Īsas pastaigas tālumā vīd.

Kaiju koris modina rītos –
Kā balti eņģeļi korāļus dzied,
Ar vakarvēju, traucot uz Rīgu,
Sūta noktirni pēdējais vilciens.

Priežu mežs sniedz ogas un sēnes,
Bet ziemā tur slēpot var,
Svelmē aicina jūra, kur peldēt,
Pilsētas sirdī plaukst ābeļdārzs.

Var sastapt ežus un vāveres ielās –
Tas nav nekas neparasts,
Un reizēm smiltīs, kur liedags,
Dzintara graudiņš kāds atrodas.

Šeit, kur pilsēta, jūra un mežs
Kā viena ģimene kopā tiekas,
Esmu dzimis un uzaudzis es,
Šeit ir viss un nav nekā lieka.

2017

Mani Kauguri

Neaizmirsīšu rajonu vienu,
Lai kurp vedīs ceļš pasaulē –
Te vējš spēlēja man šūpla dziesmu
Aiz loga sirmajās papelēs.

Ievziedu un alicu smaržām,
Saldo ceriņu aromātu,
Strazdu svilpēm un kaiju klaigām
Sveica mani, pasaulē nākot.

Mikrorajonā dzimu un augu –
Starp mežu, upi un jūru,
Piedzīvoju daudz brīžu jauku,
Kaut netrūka man arī rūgtu.

Ceriņiem un alicām ceļš bija klāts,
Pa kuru ienācu pasaulē šajā,
Kā papeļu pūka – maigs mātes glāsts
Ziedu mēnesī saulainajā.

2016

Rudens Kauguros

Nāk rudens pa Kauguru ielām
Un kļavas dedz sarkanās liesmās,
Nāk apzeltīt liepas un bērzus,
Vilkābeļu krūmos met pārles.

Zeltītu bērza zaru pie loga
Sit rudens, teic: "Laiks uz skolu!"
Vēl agrāk sirmgalvji mostas
Un uz Ķemeriem sēnēs pošas.

Vēl redzu dālijas, asteres ziedam,
Laikraksti sauc uz Dzejas dienām,
Skan dziesmas Kauguru svētkos,
Dvēselē mundrumu dēstot.

Visvairāk sētnieks no rudens baidās,
Bet ne vien viņam sirdi žņaudz gaidas,
Kad apkures rēķini nāks,
Jo prasa jau arvien vairāk...

Nāk rudens, šļakstinot pelķes,
Kur bērnu papīra kuģīši peldēs,
Naktīs nedzird vairs dzērvju taures,
Vien putnus no būra sauc radio Kaupers.

2017

Manai pirmajai – Kauguru bibliotēkai

Manas bērnības pasaku pils,
Mīlām atmiņām piepildīta,
Zilu ceriņu kupenās slīgst;
Šeit dvēsele tapa man svētlaimīga.

Papīra smaržu ieelpoju,
Aizveru acis un klausos,
Kad lasītavā viss noklust,
Pāršķirto lapu čaukstos.

Šeit grāmatas – draudzenes mīļās –
Dāvājušas man laimes stundas,
Redzu – viena otrai tās līdzās
Smaida plauktos un aicina klusas.

Mana bērnības pasaku pils,
Tu glabā sapņus un atmiņas zelta vērtas,
Tevi atceroties, tā iesilst sirds,
Dzimtā rajona bibliotēka!

2020

Slokai

Kur sudraba Lielupe lokās,
Mazgā vītoli zaļās cirtas,
Divu fabrikas dūmeņu ēnā snauž Sloka –
Tāda bilde man atmiņā cirsta.

Sen šie dūmeņi nekūp vairs,
Vien debesis balsta klusi,
Roku spēlē vilciens steidzīgais,
Skrienot uz Rīgas vai Tukuma pusi.

Ūdenstornā sēne milzīgā
Un baznīcas tornis baltais
Viens otrā skumji iztālēm noraugās...
Ak, dūmeņu pāris laimīgais!

2016

Slokas pamatskolai

Cik gadu vilcieni jau aiztraukuši garām!
Pat grūti noticēt, ka laiks tā skrien!
Cik bieži es tev steigā eju garām
Rītos uz staciju, kur jāsgaida vilciens!

Bet gadi deviņi no manas dzīves,
Kas arvien ātrāk, tā kā vilciens, skrien,
Daudz gaišu atmiņu, kas tumšos brīžos līdzēs,
Tev, mana skola, piederēs arvien.

Nu sen jau vēsture ir manas bērnu dienas,
Atliek vien brīnīties, kā mainījies viss ir...
Vairs neatrast uz vecās skolas sienas,
Kur toreiz bija ieskrāpēta sirds...

Bet to, ko ierakstījis manā sirdī
Ir tavās sienās pavadītais laiks,
Es vienmēr nesīšu sev visur līdzī,
Un dzīvē spēcīnās gaišo atmiņu zaigs...

2022

Martai Bārbalei

Vai manas vecās skolas brūnajos gaitenos,
Kādus es arī tos atceros,
Dzejniecei tapa vārsmas,
No ikdienas iespajdiem darinātas?

Vai, kad pāri Slokai un Lielupei traucās
Ar sudraba spārniem skumji dziedošās dzērvēs
Un līdzī zilās tālēs sauca,
Dzejniecei skaistākās vārsmas dzima dvēselē?

No dziesmotās zilo ezeru zemes
Mūsu mazajā Slokā reiz mājāja viešņa,
Kuras dzeja spēj skumjas remdēt
Un pārtapusi brīnišķīgās dziesmās.

Manas vecās skolas brūnajās sienās,
Kādas tās atceros arī es,
Aizritēja dzejnieces darba dienas,
Sējot iespajdus dvēselē.

Un šie iespajdi ir viņas dzejā –
Dzērvju dziesmā, rudens lapās un ziedos,
Augusta svelmē un februāra vējā,
Tam dzejnieces vārdu puteni dziedot.

2023

Jūrmalas Valsts ģimnāzijai

Ziedošu ceriņu ielokā
Mūsu Kauguru baltais nams
Spodrām logu acīm mūsos noraugās
Kā sniegota kalna virsotne, cēls un rāms.

Drīz jau noskanēs pēdējais zvans,
Ceriņu ziedi pušķos aktu zāli,
Un atkal dzirdēsīm, kā skolas himna skan,
Ceriņu elpā mums apreibstot saldi.

Pa zelta lapām nokaisītu ceļu
Mēs šajā baltajā namā ienācām reiz,
Tagad ceriņziedu pušķi mēļu
Uz atvadām pasniegs tiem, kas skolu beidz.

Un aiztrauks gadi kā zelta lapas,
Ko rudens vēji norauj un aiznes līdzī,
Bet, ejot gar balto namu ziedonī, tāpat
Mēļo ceriņu saldā smarža liks iesmelgties sirdij...

2023

Manas bērības liepas

Parkā aiz skolas zied liepas,
Bišu dziesma tur priecīgi skan,
Jau atkal naktis garumā stiepjas,
Un tās piepilda saldenais tvans.

Starp citām liepām kā karaliene
Zeltziediem pušķotā vainagā
Viena liepa – visstaltākā slienas,
Pavēnī atmiņas noglabā.

Te, kad spēlējos reiz kā bērns,
Māte rādīja man zaļo vārnu,
Bet par zilu to nosaucu es,
Nodomāju, ka acis mānās.

Bieži vasarās lasīju es,
Zālītē sēžot, zem liepas vecās,
Bira matos man liepu zelts,
Un sienāži klēpī lēca.

Bišu dziesma aijāja mani,
Un es reibu no liepziedu elpas,
Reizēm manīju vēl zaļo vārnu,
Iztālēm vilciens, kā aicinot, svelpa.

Ai, liepu ziedi, mans bērības zelts!
Zaļā vārna – mans brīnumputns!
Nav vairs putna, tik vilciens vēl svelpj,
Un viņa sauciens nu kļuvis ir skumjš.

2017

Zied liepas Kauguros

Zied liepas Kauguros,
Grimst rajons to saldajā elpā,
Bišu dziesmā es ieklausos,
Un sirds iesmeldzas, atmiņu dzelta.

Liepas smaržo pēc mīlestības,
Pēc taviem zeltainiem matiem,
Pēc sendienām, kad rajons slīga
Liepziedu elpā – tāpat, kā šodien.

Zied liepas, un vasara sirdi
Atkal man bulā kveldē,
Viens zelta, viens medus mirklis
Neaizmirsts manu dvēseli veldzē.

Kā dzintarains liepziedu medus,
Kā liepziedu tēja ziemā
Mīļas atmiņas dod jaunus spēkus
Gaismu saglabāt pelēkās dienās.

2018

Vakars pār Raiņa ielu

Ķieģeļi asinssārti
Saulrietu atstaro,
Kad Raiņa ielai pāri
Līst blāzma vakaros.

Uguns un asins Raiņa dzejā –
Šī glezna abstrakta,
Iztēle par mani smejas,
Bet doma aprakta.

Ielas malā raud celms,
To plastmasas maisiņš skauj mierinot,
Bērnības sapnis jau aizmirsts, sens
Apmaldījās ceriņos.

Daudzstāvu nami ar ēnām savām
Gādīgi ielu sedz –
Tuvojas vakars manām mājām,
Kaut kur klist apmaldījies sapnis vecs.

2014

Pagalmā zem vecās ievas

Pagalmā zem vecās ievas
Liek veči domino,
Kā laiks – tik gara Raiņa iela,
Kā mirkļi auto aizripo.

Jau daudzus gadus ieva sirmo,
Un vecais sols tiek ziediem klāts,
Kur savu mīlestību pirmo
Reiz noskūpstīja puisis kāds.

Kā laiks šķiet gara Raiņa iela,
Kur abu bērni skraida jau
Un spēlējas zem vecās ievas,
Kas glabā atmiņas tik daudz.

Vai drīz kā ieva sākšu sirmot,
Kā ieva uzziedēšu balts?
Un, kā šie veči, ēnā dirnot,
Jau likšu domino es pats?

Kā mirkļi auto garām traucas –
Tos nenoturēt, nepanākt,
Vien tad, kad ieva uzzied laukā,
Sirds atmiņās tik saldi sāp!

2017

Pīlādzis

Aiz mana loga pīlādzis,
Atvasaras tveicē nosarcis,
Sniedz pērles saules rieta krāsā
Un pirmās rudens zelta bārkstis.

Drīz vien vējš nežēlīgi auksts
Šīs skaistās zelta bārkstis raus,
Lietū un puteņos tad drebēs kails
Mans pīlādzis, kam zaros pērles gail.

Sārto pērļu košums tad būs viss,
Kas pīlādzim vēl atlicis,
Bet augstsirdīgi viņš to sniegs
Zīdastēm, kad zemi pārklās sniegs.

Tad pērļu arī nebūs vairs,
Viņš drebēs pelēks, vientuļš, kails...
Vai putni sacīs kaut paldies
Par cienastu, kas ziemā sniegts?

Pīlādzis nesacīs neko,
Vien asaras mirdzēs pumpuros,
Kad silts pavasara lietus nāks
No ziemas miega modināt.

Pumpuri atvērsies un smies,
Koks ar zaļām bārkstīm leposies,
Tad baltu ziedu čemurs pavēstīs,
Ka skola beigsies ļoti drīz.

Paldies, pīlādzi, mans klusais draugs!
Tu mani iedvesmo jau gadus daudz,
Vai bites, vai putnus ciemos sauc,
Vai ārā ziedonis, vai rudens auksts!

2018

Zīlīte pie mana loga

Kas klauvē tur laukā
Dienā tik aukstā
Dzeltenā priekšautā
Pa loga rūti istabā raugās?

Vai atkal lietus līst
Un pa loga rūti sit?
Nē, tā esi tu, zīlīt,
Mazputniņš izsalcis.

Vai tevi drēgnajā laikā,
Kad sekundes lietus skaita
Un saule vairs neuzsmaida,
Izsalkums pie manis raida?

Vēl zemi neklāj sniega sega,
Tikai lietus lāses peļķēs lēkā,
Bet laikam kukainīšu vairāk nav(a),
Tikai pīlādzītis ogas dāvā.

Ja gribi, nāc pie manis vēl,
Man maizes drupaču nav žēl!
Nāc, uzlikšu arī taukus,
Lai tev uzlabotu dienu aukstu!

Lai jau lietus lāses peļķēs lēkā!
Es tev nobēršu saulespuķu sēklas,
Un, klausoties lietus klavierspēli,
Dabūsi svaigu ābola šķēli!

2021

Sadegot vakarblāzmā

Jau vakars nāk un klauvē man pie loga,
Dziest lēni dienas izdegusī dakts,
Deg sārtā blāzmā Kauguri un Sloka,
Šķiet – līdzī dienai sadegu es pats.

No Ķemeriem kā vilnas segu siltu
Nes tūci zilu saulei vakarvējš,
Lai, gulēt ejot, apsegta tā tiktu –
Kā akmens sirds ir jūnijs šogad vēss.

Ai, atmiņas! – Tās smaržo saldi-rūgti,
Jo vērmeles ar medu kopā jauc,
Un vakarblāzma, degot logu rūtīs,
Par dienu izgaismot spēj divtik daudz!

Vēl klaigā kaut kur kaija vientulīga –
Varbūt tā dziesmā savu bēdu pauž?
Un noskaņo tā manai sirdij stīgas
Kā ģitārai, kam jādzied melniņš gaužs.

Vai rīta stundai tiešām zelts ir mutē?
Bet vakaram tad sudrabs gan ir dots! –
Jo nespēj mūza it nekad man klusēt,
Kad vakarblāzmā aizdedzies ir logs!

Ai, atmiņas! – Tās smaržo saldi-rūgti,
Jo vērmeles ar medu kopā jauc,
Šis virums nevar palikt manās krūtīs –
Ir vakarblāzma atmiņām kā raugs...

2016

Ķemeriem

Ar dzērvju kāšiem debesīs
Par Ķemeriem ir uzrakstīts
Un purva sūnu raibumos,
Kur sārtas pērles spīguļo.

Par Ķemeriem dzied dziesmu
Vilciens, garām skrienot,
Klau, man pie auss to dungo
Meža mājā jautrais ods!

Ko Ķirzaciņa guldz?
Tā kaut ko stāsta mums,
Vēl jāsadzird, kas sakāms
Ir dzenim raibā frakā.

Ieraugi, kā dzērveņogā
Saule spoguļojas,
Tad dārgumi būs tavi,
Kas purva dzīlēs noglabāti.

2016

Albertam Kronenbergam no Braņķu ciema

Salnām aizdedzot kļavlapu sārtus,
Bērziem izkaisot Lielupē zeltu,
Braņķu ciemā zēns pasaulē nāca,
Lai zeltu un pērles tautas pūrā smeltu.

Par meistarū sevi slīpēja zēns
Daudzos darba un mācību gados,
Tautas dziesmu un pasaku zelts
Pārtapa, tēlus brīnišķus radot.

Labestību un skaistumu sēja
Gan mazo, gan lielo sirdīs,
Ar mākslu savu un dzeju
Spēja gaismu dvēselēs pildīt.

Salnām aizdedzot kļavlapu sārtus,
Bērziem izkaisot Lielupē zeltu,
Sirms meistars mūžībā gāja,
Gaismu atstāja darbos, lai tauta to smeltu.

2017

Vaivariem

Ūdens glāsta man kāju pēdas,
Un ziemeļvējš matus jauc,
Skats jūras zilajos plašumos veras,
Klusu meldiju priedes šalc.

Šeit reizēm atnāku meklēt smiltīs
Pēdas, kuras neatpazīšu tik un tā,
Nāku dvēseli atmiņās sildīt,
Cerot, ka varbūt gaida nejauša tikšanās.

Kā priedes adata asa
Smeldze sena man sirdī dur,
Velti liedaga plašumā acis skatās,
Meklējot tevi kaut kur.

Bet varbūt, ka tā arī labāk?
Krasta smiltīs blakus uzrakstam “Vaivari,”
Kuru zīmējušas bērnu rokas čaklās,
Man tevi vairs nesagaidīt...

2019

Nekrologs Vaivaru dižpriedei

Tas taču tikai koks –
Ņemam un cērtam nost!
Kāda mums daļa, cik tas ir vecs?
Kaut kas jāliek uz maizītes...

Šodien darbu dabūt ir grūti,
Vēl turēt par kokiem rūpi?
Ja ne mēs, gan jau kāds cits
Nozāgēs vai nocirtīs.

Tāda priede aug gadus trīssimt?
Tiem mazmazbērniem vēl jāpiedzimst,
Kuri varbūt nosodīs mūs,
Ja šeit meži kā Holandē būs...

Kurš tad svarīgāks – koks vai cilvēks?
Cilvēkiem šodien jau gribas ēst!
Tā visu planētu apēdam mēs,
Zeme to cietīs – cik ilgi vēl?

2016

Dubultiem

Rozes un ceriņi māj
Sveikas ar ziedošām zaru rokām,
Kad braucu garām Aspazijas mājai
Un raugos pa vilciena logu.

Dzeja pieskandē jaukā nama sienas,
Kas pulcina radošus ļaudis
Gan, godinot Raini, Dzejas dienās,
Gan citos svētkos, ko apmeklē daudzi.

Stacijas milzu gliemežnīcā
Labprāt iegriežos skatu priecēt,
Jo te var aplūkot izstādes brīnišķīgas
Un to skaistumā dvēseli dziedēt.

Baznīcas zelta kupolu mirdzums
Uz dievkalpojumu mūs sauc,
Šis Dieva nams ir tik skaists kā brīnums,
Nāc jel un aplūko, draugs!

Bet pretī stacijai svētku egle
Katru gadu stāv brīnišķā rotā;
Patiešām, katram, kurš skaistumu meklē,
To atklāt mūsu Jūrmala prot!

2019

Aspazijai

Sen Ziemassvētkos nedzied circenītis,
Vai Pasaciņa vēl uz kāda sliekšņa sēd?
Kā nosargāt var saulaino stūrīti,
Kur labo smelties bērnu dvēselēm?

Ar lazdu zelta putekļiem jauc sniegu
Un lauza pūpolzarus ledains vējš;
Vai pirmo bālo sniegpulksteņa ziedu
Šai dienā Aspazijai atnesīs kāds bērns?

Kā trausli ziedi dīgst caur salto sniegu
Un, skarbiem vējiem spītējot, var plaukt,
Tā latvju sievietei ar dvēsli nesaliektu
Caur laiku vētrām labo nest ir ļauts.

Ik zelta septembrī skan Dzejas dienas,
Pie Raiņa kājām ziedi zemi klāj,
Bet šodien Aspazija nedrīkst palikt viena –
Lai ziedi priecē viņu martā pelēkā!

2018

Aspazijas mājai

Šeit uz sliekšņa sēž Pasaciņa,
Šeit Ziemassvētkos dzied circenītis,
Šeit bērniņas tēli, kas mājo atmiņās,
No dziesmām un grāmatām izkāpj dzīvi.

Aiz loga plūst Lielupe klusi,
Bijīgi klausoties dzejā un dziesmās,
Tikai reizēm vilciens sveicina mūs,
Kad, garām skrienot, līksmi iekļiedzas.

Gan pieaugušie, gan bērni,
Arī tie, kas vēl ir bērni sirdīs,
Laipni aicināti jau sen
Šeit ar gaismu dvēseli dzirdīt.

Vai martā ar zeltu lazdas
Rotā zarus gaviļnieci par godu,
Vai Elzu dienā krīt zelta lapas –
Vienmēr Aspazijas mājā sirds veldzi rod.

No zilsniedzēm un sniegpulkstenītēm,
Kuras gaviļnieci par godu sniedz marts,
Līdz Elzu dienas astrām un miķelītēm
Ar dzeju un ziediem ir izpušķots gads.

Kad atkal valsi dejos sniega pārslas
Virsnaukušās Lielupes baltajā ziemā,
Mūs dzeja un mūzika sildīs kā tēja karsta,
Ar kuru laipnās saimnieces viesus cienā.

2023

Aspazijas septiņi kaķi

Septiņi spožu acu pāri
Sargājuši Dzejnieces miegu,
Septiņi astu zobeni arī,
Lai sliktos sapņus un skumjas prom triektu.

Divreiz septiņi pāri kāju
Samta zābakos mīkstos
Apgaitā pa Aspazijas māju
Soļoja mēnesnīcā klusi, kā eņģeļi, slīdot.

Septiņi sargi ar ūsām
Un, starp viņiem, viena ūsaina dāma
Dungoja šūpuļdziesmu naktīs klusām,
Lai Dzejniecei dusa ir rāma.

Divi mājas kardināli purpura kamzoļos
Un pieci kungi melnās samta frakās,
Dzejnieces nogurumu un raizes samālot,
Darbināja burvju dzirnavas čakli.

Inga, Ingulis, Mikus un Ansis,
Miķelis, Indriķis, Sētmalītis –
Dzejnieces mazie draugi un sargi –
Visi pūkaini, jauki un piemīļīgi.

Nauris Gekišs 2023

** Rudie minkas – Inga, Ingulis, melnie – Mikus, Ansis, Miķelis, Indriķis, Sētmalītis*

Majoru bruņurupucim

Ēģiptei ir sava sfinksa Gīzā,
Bet Francijai Luvrā – Mona Liza,
Toties mums ir savs bruņurupucis,
Kas jūras tālēs noraugās klusi.

Gan Ņujorku, gan Riodežaneiro
Lepni sargā milzu statujas, ciemiņus sveicot,
Bet man mīļāks ir mūsu bruņurupucis,
Kas man uzsmaida labsirdīgi un skumji.

Lai Rīgai zelta gaiļi dzied torņu galos!
Es labāk uz bronzas bruņurupuci skatos,
Jo tam pagāja mana bērnība līdzās,
Un tas vienmēr rosina manī atmiņas mīļas.

2019

Priede un mežvīns Pliekšāna ielā

Pliekšāna ielas malā
Priede veca, bet stalta stīdz,
Un, apvijies priedei apkārt,
Kvēlo sarkans mežvīns.

Cik gadus jūs abi jau esat
Līdzās viens otram tik cieši
Kā laulātie saitēs svētās
Uz mūžību kopā sieti?

Klusē priede un mežvīns, kas vijas
Ap to no zemes līdz vainagam,
Tie kā Rainis un Aspazija,
Kuriem līdzās tepat ir nams.

Kuplo abi tie kopā vīti
Kā likteņi dzejnieku dižo,
Dzīves vējiem un salnām par spīti,
Lai uz tiem raugāties šaubu brižos.

Lai katram pārīm Dievs dotu laimi
Un saikni tik stipru, kā šī!
Lai kā Aspazija un Rainis
Viens otra mūžu var piepildīt!

2017

Bulduru Dārzkopības vidusskolai

Lai plaukst rozes un ceriņi krāšņi,
Plūmes un ābeles augļus lai nes,
Lai zied un zaļo Latvijas dārzi,
Kurus kopuši mūsu zēni un meitenes!

Lai jaunas šķirnes top mūsu dārzos
Gan acu, gan vēdera priekam,
Nes tālu pasaulē Latvijas vārdu,
Visās zemes malās lai stādītas tiek!

Lai tūkstoš paaudzēs vēl zaļo sēkla,
Kuru sējusi dārzkopju skola!
Lai darbs par jūsu mūžu vēsta
Un svētība pavada jūs ik uz soļa!

2019

Jaunķemeru mežam

Jaunķemeru krasta kāpas
Priežu vainagu paēnā
Manas bērniņas atmiņas glabā,
Kaut mežs vairs nav tāds, kā senāk.

Šeit man dziesmas mācīja māte,
Kad kopā staigājām abi –
Gan “Virši zili, virši sārti,”
Gan “Meža zieds, zilais sila zvans.”

Ar Stārastes grāmatu skaisto
“Nāc mežā ciemoties!”
Man tālajos zēnības laikos
Pa šīm taciņām staigāt bij’ prieks.

Atceros bērnlapes sārtajās frakās,
Vilnišus un rudmiešus arī,
Tāpat mušmires daiļās un krāšņās,
Kuras, skaistuma dēļ, māte neļāva spārdīt.

Jaunķemeru mežā zem kuplajām priedēm
Māte mācīja cienīt skaisto, pazīt Dzimtenes dabu,
Vākt meža veltes un dvēseli priecēt,
Bet sargāties, nesamīt ziediņu kādu.

2019

Meža švauksts

Balta ziemas diena
Pāri Jaunķemeru priedēm līst,
Kūstošajā sniegā
Katra pārsļa kā dimants viz.

Mierpilnajā klusumā
Iebrēcas kāds balsī skaļā,
Uz flīžu ceļa glumā
Gandrīz piezemējas pakaļa...

Vai sievietē tur kļiedza?
Vai varbūt maziņš bērns?
Saules staros un sniegā
Apžilbušās acis nesaredz.

Jau gribu doties tālāk –
Drīz piebrauks autobuss,
Un slidena ir taka,
Bet mežā atkal viss ir kluss.

Tiklīdz pasperu soli,
Kad atkal jau kāds kļiedz –
Nepagūstu kāju nolikt
Uz takas, ko sedz kūstošs sniegs.

Nu tagad gan es redzu,
Kādēļ vairs kluss nav mežs!
Tur, priekšā, manu priedi vecu,
Kur šis velnēns zarā sēž!

Švauksts, ģērbies brūnā praķī
Ar zilām uzšuvēm,
Kādēļ tu bļauj tik traki,
Ka gandrīz krītu zemē es?

Kur ņēmi tādu balsi,
Kas gluži pēc cilvēkbērna izklausās?
Tā atdarināt gan ir smalki,
Ja atšķirt nespēj mana auss!

Esmu dzirdējis, ka sīli mēdās,
Vien pieredzējis nebiju to,
Kūstošā sniegā zūd manas pēdas,
Bet piedzīvojums vārsmās top...

2022

Sarmots rīts Priedainē

Šorīt sudraba sarmā
Ir tērpusies Priedaine visa,
Katrā stiebrā un zarā
Vizuļo sudraba dzīpars.

Arī Lielupei pārklāts
No viena krasta līdz otram
Nespodra sudraba vāks,
Un katra niedre mirdz sudraba rotā.

Es vilcienu gaidu uz Rīgu,
Nebēdāju, ka sejā sals kniebj,
Gribu uzkavēties vēl brīdi –
Tik skaista Priedaine sudrabā šķiet!

Laiks ir nepielūdzams kā vilciens uz sliedēm,
Kas metāla balsī jau iztālēm sauc,
Tas neļauj ilgāk man skatu šeit priecēt,
Šis rīts ir brīnišķīgs, kaut arī auksts!

2019

Pumpuru priedes, kas redzēja Raini

Raiņa nopūtas glabā šīs priedes,
Zeme atceras viņa soļu ritmu,
Šeit Rainis klusumā nāca iedegt
Sēvi jaunas cerības, sparū un spītu.

Zeme, jūra, debess un mežs –
Tie ir dzejnieka labākie draugi,
No kuriem atkal sirdī plūst spēks,
Kad dzirdi, kā plaukst lapas un zāle aug.

Šeit, zem priedēm, Pumpuru kāpās,
Kur satiekas jūra un mežs,
Rainim domas un dzejoļi tapa –
No Dzimtenes dabas viss smelts.

Šeit, zem priedēm, Pumpuru kāpās
Mēs Raini godinām katru gadu,
Jo šīs priedes viņa nopūtas glabā,
Zeme atceras viņa soli katru.

2019

Kur pazuduši paceplīši?

Paceplītis – putniņš mazs,
Toties dikti skaļš ir tas!
Kad bērniņas takas minu,
Paceplīša balsi nepazinu.

Bieži domāju: “Kas tas
Tur krūmos čivina tik skaļš?”
Līdz māte parādīja: “Redzi?
Dzied paceplītis, uz zara sēdies!”

Pasaku biju lasījis,
Kā nīprais putniņš lāci uzveicis,
Un tāpēc ļoti priecājos,
Ka redzēt šo putnu man ir gods.

Nu pagājuši jau gadi daudzi,
Bet, izstaigājot mūsu meža audzes,
Vairs nedzirdu es paceplīti
Un velti pūlos viņu saklausīt.

Kur palikuši paceplīši?
Kur Jūrmalas mežos zūd putni visi?
Kur palikušas vāveres?
Jau gadiem neredzu nevienu es...

Dīvainas lietas dabā notiek...
Vai tik liela loma izcirstajiem kokiem?
Vai kvadracikliem, kuri agrāk
Līdz nepazīšanai izdangāja kāpas?

2021

Pasveiciniet sarkangalvi dzilnu! **(Leona Brieža motīvs)**

Kad pāri ledus klāniem atnāks Jaunais gads
Un Sniega māte kārsīs baltu vilnu,
Lai noadītu eglēm mices baltas,
Jūs pasveiciniet sarkangalvi dzilnu!

Kā mācīja mūs Dzejnieks dziesmas vārdos,
Kas cauri atmiņām no bērnu dienām skan,
Es pats šo cēlo dāmu sveicinātu,
Ja vien to sastapt būtu atļauts man...

Pie Vijciema vai Ludzas egļu vēros,
Vai Garkalnē, kur žūžo priežu sils,
Ejiet piesnigušo mežu biežņā vērties,
Kur patvērusies vēl ir dzilnu cilts!

Reiz redzēju Kauguru priedes zaros –
Jā, tepat Jūrmalā, kur Dzejnieks mita reiz,
Dāmu zaļā kostīmā ar mīci spilgti sārto,
Bet kurā gadā – vairs atmiņa nepateiks...

Man māte rādīja toreiz šo putnu reto
Un sacīja, ka tā ir zaļā dzilna,
Pēc tam vairs mežā nekad nesatiku to,
Vien mīļas atmiņas un dziesma sirdi silda...

Kad pāri ledus klāniem atnāks Jaunais gads
Un Sniega māte kārsīs baltu vilnu,
Lūdzu, neaizmirstiet, ja vien satiekat,
Nodot dzilnai sveicienu kā piparkūku siltu...

Nauris Gekišs 2021

** Leona Brieža dzejoli "Vējputēnos," kas pārtapis Ritas Trences izpildītā dziesmā, ir frāze "Neaizmirstiet dzilnu sarkangalvi sveicināt." Diemžēl internetā vairs neatrodu šo dziesmu un neatceros, kurš bija dziesmas melodijas autors. Savukārt "Vikipēdija" vēsta, ka zaļā dzilna ir Latvijā reta putnu suga, kura pēdējās reizes manīta vien Garkalnes, Vijciema un Ludzas apkaimes mežos. Tā, sajaucoties atmiņām ar šodienu, tapa šis dzejolis. (N. Gekišs)*

Leona Brieža piemiņai

Mēs dzīvojām pilsētā vienā,
Es klausījos Tevi Dzejas dienās,
Bet par manas bērnības dzeju un dziesmām
Pateikt paldies es Tev klāt nepienācu.

Mēs dzīvojām viens otram tik tuvu –Kauguros,
Bieži redzēju Tevi veikalā un uz ielas,
Bet es Tev garām savās gaitās aizsteidzos,
Jo man likās – Tev labāk tik pastaigāties vienam.

Nu par vēlū jautāt man Tavas domas
Par manām peršīņām, kuras es rakstu...
Bet būs atkal Tava dzeja manā ceļasomā
Starp grāmatām, kuras ceļā uz darbu es lasu.

Un, vilcienam rībinot fonā,
Atkal iegrimšu sen pagājušo laiku dzejā,
Kas manai dvēselei ir kā rupjmaizes dona,
Bet cepējam neuzdrīkstējos paldies pasacīt sejā...

2020

Mellužu dārzs Vizbuļu ielā

Mellužos Vizbuļu ielā,
Kur patiešām vizbulītes zied,
Atceros dārzu, kur bērnu dienās
Man ciemoties bija liels prieks.

Atceros sārtvaidžus ābolus un mēļas plūmes
No Irēnas tantes dārza,
Zemenes – lielas, kā bērna dūre,
Ķiršu ogas un avenes saldās.

No meža mellenēm cēlies esot
Kādreiz Mellužu vārds,
Bet es savās atmiņās veros
Uz augļiem krāšņiem, ko dāvāja dārzs.

Paldies saimniecei viesmīlīgajai
No klusā namiņa Vizbuļu ielā!
Nekad neizdzēsīs laiks
Atmiņas par skaistajām bērnu dienām.

2019

Mellužniecei Skaidrītei Kaldupei

Ja Kārlis Skalbe ir pasaku ķēniņš,
Tad tu esi ķēniņiene –
Skaistas pasakas rakstīja viņš,
Bet nebija tāds tikai viens.

Man atmiņās dzīvo labais Meža ķēniņš,
Brašais kaijaks, mazā lakstīgala
No bērnības atmiņām tālām,
Kad pasakas spēja tā prieku man dāvāt.

Vēl šodien, kad šķirstu lapas,
Dzeltenas lapas, kas pēc bērnības smaržo,
Es atkal jūtu – tāpat,
Kā toreiz pasaku tēli atdzīvojas atkal.

Es jūtu Kurzemes priežu elpu...
Vai tur šalc Ventas rumba, vai jūra?
Vai tevis apdziedātie vēji tur svelpj,
Pūšot fregates burās?

Bet varbūt tās mūsu pašu Mellužu priedes,
Kas vējā slaidos augumus liec,
Un tu tik skaisti to pasakā ietērp,
Lai mums dāvātu, novadniec?

Kamēr pasakas mūsu sirdis silda
Un dzeja mūsu dvēseles veldzē,
Tev pasaku ķēniņam līdzās
Mūsu zvaigžņu Plejādē mirdzēt!

2022

Mirkļis, kad pasaule gaist

Mūs neredz te cits neviens,
Tikai jūra un saules riets,
Mūs netraucē it nekas,
Kad zilu segu pār līci klāj nakts.

Pietvīkusi no savas speltes,
Saule Rīgas līcī brien peldēt,
Bet mēs ejam viens otram līdzās,
Sirdis priecīgā trauksmē sitas.

Nakts draudzīgi paslēpj mūs,
Jo citiem jāredz nav skūpstis,
Varbūt saule tādēļ brien peldēt,
Ka to arī kāds gaida tur, dzelmē?

No priežu meža iznākusi tumsa
Ietin liedagu draudzīgi klusa,
Vien pilsētas trokšņus pāri kāpām nes vējš,
Bet tikpat kā tos nedzirdam mēs.

Un kā šī pilsēta – tāla,
Neredzama un nereāla
Mums visa pasaule liekas,
Tā gaist, kad mūsu lūpas tiekas...

2018

Priežu melodija

Vējš uz priežu zariem spēlē
Klusu melodiju mums,
Grimst patiesība iztēlē
Kā liedags, ko apņēmis paisums.

Smiltīs zīmējam nākotnes plānus,
Ko viņi reiz noskalos,
Smilšu pilis ceļam, sevi mānot,
Bet vēl jau nezinām to.

Vēl nezinām, ka tālēs zilās
Vienu no mums ceļš aizvedīs,
Bet otram paliks vien atmiņas, ilgas,
Kad, rietam sadegot, iesmeldzas sirds.

Uz pusēm pārlūzis gliemežvāks...
Vienu aiznesīs viņi, bet otru tur krasts,
Mūsu pārli vienīgo noglabāt
Nespēšu es viens pats...

Bet mēs jau vēl nezinām to,
Vien klausāmie dziesmu, ko vējš
Priežu kuplajos zaros
Mums saulrietā nospēlē.

Man paliks priežu melodija,
Gliemežvāka puse un saules riets,
Kad diena ar nakti mijas,
Jūra smiltīs dzēš ceļu, kas iets...

2017

Dzintara mirkļi

Sudrabaini viļņi
Balto krastu glauž,
Zelta dziļpariņus
Saule viļņos auž.

Ar kailām pēdām smiltīs
Rakstām sāgu mēs,
Laime dzīvē ir vien mirklis –
Smilšu raksts, ko paisums dzēš.

Mums dziesmu nodzied vējš,
Kurš tavus matus jauc,
Kad viens otra lūpas tveram mēs,
Stingst mirklis atmiņās kā dzintargrauds.

Sudrabaini viļņi
Balto krastu glauž,
Zelta dziļpariņiem
Saule mūsu stāstu viļņos auž.

Kā saules mirga viļņos –
Tik īss ir laimes mūžs,
Bet paturēsim dzintargraudus – mirkļus,
Lai atmiņās tie silda mūs.

2018

Dzintara virkne

Jūras vējš plivina tavus matus
Un acīs spoguļojas mirdzošais klaidis,
Kā tavus vaigus – tā debesis sārto
Jūrā brienošā saule, pirms diena gaist.

Viļņi liedagā dzēš tavas pēdas,
Baltas putas tev kājas glauž,
Kā no putām dzimusī Afrodīte – cēla
Tu raugies, kā vakars zils kāpas skauj.

Es meklēju dzintara graudus
Liedaga palsajās smiltīs,
Cerot salasīt tik daudzus,
Lai tavu kaklu rotātu ar kreļļu virkni.

Bet es neredzu dzintara graudu nevienu,
Šķiet, tavs skaistums traucē, jo žilbina mani,
Un es kā dzintara virtenē atmiņā sienu
Katru mīlestībā nodzīvoto dienu.

2020

Jūras svētkiem

Uz jūras viļņiem un priežu zariem
Senu dziesmu nospēlē vējš,
Kaiju fanfaras pāri kāpām
Šodien svētku vēsti nes.

Tā nav jūra, tie nav tikai vēja auri,
Kas pāri kāpām šodien skan,
Tur jūras arāju balsis laikiem cauri
Skan, iesildot dvēseli tev un man.

Viņi dzied par ilgām, kas sauc tālēs,
Bargām vētrām un lomiem bagātiem,
Arī par sāļām asarām un sāpēm,
Ko cieš tuvinieki, kad jūrā kāds paliek...

Bet, lai arī cik skarbi pūš vēji,
Lai cik neuzticama un viltīga jūra,
Ir atkal selgā doties vīriem jāspēj,
Jo lomu gaida mīļie, nav atļauts kļūt gurdam!

Lai baltu tauta pie Baltijas jūras
Stingri kā priedes sīkstās
Ar saknēm saistīta turas,
Bet nekad jaunu apvāršņu neizbīstas!

Cik gadsimtus paliek dzintarā ziedi,
Cik gadsimtus dzintars tos glabā,
Lai senās jūras arāju dziesmas latvieši dzied
Un saviem mazbērniem nodod tālāk!

2020

Jūras dziesma

Jūras krastā, viļņu šalkās
Dzirdu senu dziesmu es,
Atmiņas tik mīlas, saldas
Cauri gadiem mani nes.

Smiltīs, kas zem kājām raud,
Uzrakstīti visi sapņi,
Neatrastais dzintargrauds
Sirdi grauž – joprojām sāpīgs.

Nirstu atmiņās es dziļāk
Meklēt pērles pazaudētās,
Jūras dziesma senā, mīlā
Dzeļ kā sāls nu manās rētās.

Baltas tā, kā domas manas,
Pāri kāpām lido kaijas,
Dzīves ceļš ir atgriešanās –
Vēja čukstus priedes aijā.

2016

Buļļuciemam

Vai tādēļ tik sāļa ir jūra,
Ka tajā lijuši zvejnieku sviedri
Un to sievu un meitu asaras, kurām
Bija savus jūras arājus sagaidīt liegts?

Jel saki, mainīgā jūra,
Kādēļ tik nežēlīga tu vari būt?
Mānies, kad guli kā spogulis gluda,
Bet varbūt sargā dārgumus savus,
Ko cilvēks grib gūt?

Tu klusē, mainīgā jūra,
Vai mēlē nesaprotamā šņāc,
Tevī klausoties, netikt gudram,
Kāds patiesībā tev ir prāts.

Tagad muzejā dus zvejas laivas un tīkli,
Kas pagātnes vēsti nes,
Bet Buļļuciema ļaudis ir stipri un sīksti,
Jo cīņās ar jūru paaudzēm norūdīts spēks!

2019

Vārnukroga Baltajai kāpai

Baltā kāpa Lielupes krastā
Vārnukroga robežu sargā,
Kā valdniece liela un stalta
Uz laiviniekiem no augšas raugās.

Varbūt kādus dārgumus savā klēpī
Varenā kāpa slēpj?
Vai pie tās kājām Lielupes dzīlēs
Ūdensvīri un vāravas mīt?

Ar zaļu meža villaini apsegusies
Baltā kāpa iztālēm šķiet,
Varbūt viņai vienkārši patīk
Upes straumē spoguļoties?

Klusē valdniece nepieejamā,
Kā sfinksa mīklas minēt liek,
Neuzminēt mums, kāda tās daba –
Mēmas milžu sievas aizsargāts Vārnukrogs tiek.

2019

Rudens apzeltī Jaundubultus

Zelta lietu rudens jau sēj,
Kļavas aizdedzis saulrieta kvēlē,
Krāšņā rotā gan dārzs, gan mežs,
Pāri priežu galotnēm aizlido dzērves.

Garām skrejošais vilciens
Zelta lapu puteni ceļ no zemes,
Bet es brīnos, cik pādroši slien
Blakus sliedēm savas cepures sēnes.

Dzirdu – krūmos čab kritušās lapas,
Vai tur ezītis pošas uz dusu?
Varbūt arī vāverēns kāds
Ziemai krājumus noslēpis būs?

Gan daba, gan cilvēki pierod pie daudz kā,
Rau, pat sēnes nebīstas sliežu malā augt,
Kaut lapu zeltu plēš rudens aukas,
Pavasārī atkal jaunas plauks.

Tā – ar mieru un cerību sirdī
Atkal iekāpju vilcienā Jaundubultos,
Lai jaunu ceļu nezināmā nākotnē cirst
Uz Rīgu es atkal dotos.

2018

Dzintariem

Skaistākos mirkļus un melodijas
Atmiņa noglabā dzintarā,
Tie kā saules stari caur mūžu vijas
Un arī tumšākās dienās mūs pavada.

Varbūt tādēļ tik brīnišķīgs vārds
Ir Dzintaru rajonam dots,
Jo vienmēr ir skanējis tas
Skaistu melodiju caurstrāvots?

Skaistākās pasaules balsis un melodijas
Ir dzirdējušas šīs priedes un krasts,
Bet pašas skaistākās sirdīs mums ierakstīja
Mūsu šeit pavadītais laiks.

2019

Ziedonis Valteros

Kad baltās un rožainās sagšās
Dārzos ābeles ietērpis maijs,
Valteros Lielupes kreisajā krastā
Putnu dziesmās trīsuļo gaiss.

Strazdu balsis pieskandē dienas,
Lakstīgala romanci dzied vakaros,
Grimst plūmes ziedlapu sniegā,
Reibina ar elpu saldeno.

Jūrmalas klusākais rajons,
Kur mieru var atrast sirds,
Manos sapņos visskaistākajos
Vienmēr ziedošās ābelēs slīgs.

Lai vējš aiznes ziedlapu sniegu,
Lai izkaisa Lielupē to!
Manu atmiņu krāšņākos ziedus
Es atstāju Valteros...

2019

Krastciemam

Lidojiet, dzērves, nesiet sev līdzi,
Pāri Lielupei, mežiem un pļavām
Ar rudens vēja ledaino brīzi
Manas ilgas uz zemēm tālām!

Man nevajag ilgu pēc tā, kā vairs nebūs,
Lai vasaras pēdās aiznes tās putni un vējš!
Lai ziema nāk ietērt sniegā un ledū
Visu, kas tagadnei kļuvis ir svešs!

Gan pavasaris nāks un ledus ies,
Bet ne visi gājputni atgriezīsies...
Vai dzimtā Sloka, Valteri un Krastciems
Putnus aizlidojušos atcerēsies?

Tā arī cilvēka sirdī gadalaiki mijas,
Ziemas baltajās pēdās sēj zilsniedzies marts,
Vai pavasarī šis rudens ilgas
Tad tu maz atcerēsies vairs?

2017

Pavasaris Kūdrā

Purvu ielenktā Kūdra
Nometusi balto ziemas segu,
Pēc ceļa ilga un grūta
Pavasaris atnācis, pumpurus verot.

Plaukst zilsniedzes sliežu malās,
Ceļ galvu krokusiņš mēļš,
Savu prieku, ka ziema nu galā,
Skaļi pavēstīt ķīvīte steidz.

Mitrajā zemē un purvājos rūgst
Pavasara nemiers kā katrā no mums,
Jau zelta skarām rotājas lazdu krūms,
Uz dziedošu strazdu runcis zaļācis glūn.

Pavasara nemiers, kas purvājos mostas,
Mutuļo arī mūsu dzīslās...
Skat, jau piesaulē skudras lodā,
Kūlas segā brūnajā aužas zaļš dzīpars!

2019

Lielupes krastā

Lielupes krasta niedrēm
Rīts miglas mežģīnes auž,
Rasas pērlītēm piebērts
Vizuļo gan dārzs, gan lauks.

Saule nomazgā vaigus sartos
Lielupes ūdeņos,
Zelta vizuļus bārstot,
Tur saules zaķīši kūleņo.

Miglas mežģīnes, rīta austās,
Saules gaismā kā sapnis irst,
Sākas vasaras diena jauka,
To līksmi sveicinot, sienāži čirkst.

2019

Bražciema priedes

Vai tādēļ vecās Darmštates priedes
Tik klusi un skumīgi šalc,
Ka tam, kurš svešā zemē iesēts,
Liktenis nemaz nav salds?

Varbūt, ka Latvijas priedes
Māsīcu valodu nesaprot?
Vai vientulības izjūta nomāc un biedē,
Kaut arī priede ir tikai koks?

Stāv savā bariņā svešās priedes klusi,
No pārējām novērsušās, vai izstumtas tās?
Svešā zemē zaļot vienmēr ir grūti,
Bet vecus kokus jau nepārstāda...

Vaigu pieglaužu priedes raupjajai mizai,
Jūtu – siltums no tās stumbra plūst,
Neviens nav vainīgs, ja pieder zemei citai,
Liktenis, neprasot, svaida visus mūs...

Nauris Gekišs 2019

** Netālu no Bražciema 19.gs. vācu mežzinis Eižens Ostvalds iesēja Darmštates priedes, kuru sēklas atveda no Vācijas. Šīs sugas priedes Latvijas klimatiskajiem apstākļiem izrādījās nepiemērotas, taču, lai aizsargātu šo priežu audzi, 1977.g. tur izveidoja dabas liegumu. Šobrīd priedes ir jau vairāk nekā 120 gadu vecas. Liegums atrodas Jūrmalas dienvidaustrumos starp Lielupi un autoceļu A10.*

Bāžciema dzirnavas

Vecās Bāžciema dzirnavas klusē –
Šeit saimnieki tagad ir putni,
Man te patika bērņībā tupēt
Un sienāžu dziesmas klausīties klusi.

Es iztēlojos, ka dzirnavas šīs
Bija tās, kuras pasakā runcis Melnais
Izkrāpa Baltajam kaķītim
Un te rikoja balles ar velniem.

Kā rūķi un pelītes čaklās
Te mala graudus un riekstus,
Kā viņi dzirnavas atguva atkal,
Kad ķēniņa zaldāti nāca, lai velnus prom triektu.

Es prātoju, vai dārgumu lāde,
Ko Melnais runcis un velni slēpa,
Kaut kur zem kuplās zāles
Nav aprakta zemē tepat?

Pasaku tēli atdzīvojās
Manu acu priekšā, kad ciemojos šeit,
Nu atliek par bērņības sapni brīnišķīgo
Kārlim Skalbem un dzirnavām paldies teikt.

2019

Kaut kur pie Druvciema

Tajā baltajā ziemas dienā,
Kad putenis debesis grieza ar zemi,
Laikam kaut kur pie Druvciema
Es mikroautobusā satiku tevi.

Tu kā Sniega karaliene biji – tik skaista,
Rozes tev ziedēja vaigos, sala noskūpstītos,
Es redzēju, kā uz tava baltā kažoka laistās
Pērles no sniega pārslām, kas siltumā kusa.

Es velti cēlos, lai vietu tev dotu,
Tu papurināji blondās cirtas un teici: “Nē, paldies!”
Paliku sēžot, lai apbrīnotu
Tavu seju – balti sārtu kā ābeļzieds.

Kad autobuss nākamā pieturā stājās,
Tu izgaisi puteni kā parādība,
Bet es nepaguvu piecelties kājās,
Lai sekotu tev, jo kā noburts biju...

Vai mēs būtu iepazinušies abi,
Ja reizē ar tevi būtu izkāpis es?
Vai varbūt tieši tā arī labi –
Reizēm kaut ko neapdomātu nepaspēt?

2017

Klausoties dzeni

Dzenis kā pulkstenis kaļ
Īsiņo ziemas dienu,
Velti raudzīties atpakaļ,
Pretī Jaungadam brienu.

Vai skaiti tu soļus manus,
Ka nerimis kal un kal?
Nākotnei mirdzošus plānus
Leduspuķēs glezno sals.

Varbūt skaiti sirdspukstus manus,
Vai gadus, kas priekšā vēl?
Es, zīlēdams, sevi mānu,
Bet saulrietā vakars jau deg.

Krēsla nolaižas Kauguru priedēs,
Un dižraibais nekaļ vairs...
Leduspuķes logos rīt ziedēs –
Teic sala skūpstītais vaigs.

Raugos piecstāvu korpusa logos,
Kuri vakara atblāzmā sarkst,
Un izskatās – arī tos
Kā manu vaigu skūpstīja sals.

Dzenis malkā sacirta dienu,
Lai iekurtu vakara blāzmu,
Atmiņās pārkalu dienu, vēl vienu,
Sīku ziemas dienu kā sniega pārslu.

2016

Baltai dienai dziedot

Ar sudrabkaijas spārniem
Trauc baltās ziemas dienas
Apsnigušām kāpām pāri,
Kur nosarmotas priedes slienas.

Krīt pārslas kā baltas dienas
Un pagājībā zūd,
Vairs neatgūt nevienas –
Kupenā pārslas jūk un kūst.

Apsnigušā priedē dzenis kaļ
Kā pulkstenis, kurš laiku skaita,
Vien priedes koks ir mūžu zaļš,
Bet laiks kā skaņa – izzūd gaisā...

Pat priedei zaļos matos
Sarmas sudrabs krīt,
Ik baltu dienu sārto
Riets, pirms tā izdzisis.

No augšas priedēs raugos
Es baltas kāpas plecos,
Bet zinu – gadus daudzus
Bez manis priedes vēros sauli lecot...

Un, pirms vēl manas pēdas
Kāpās nodzēš sniegs,
Sirds nogurusī vēlas
Tik daudz vēl balta sniegt...

2017

Sveiciens no Jūrmalas

Jums no Jūrmalas balta kaija
Dzintara sveicienus nes,
Tie dus gliemežnīcā skaistā,
Lai neskartu lietus, ne vējš.

Jums no Jūrmalas balta kaija
Zelta rudenī sveicienus nes,
Lai tie kā Saules asaras laistās
Un gaismu sēj dvēselēs.

Jums no Jūrmalas balta kaija
Atvasaru uz spārniem nes,
Kad zelta lapas no kokiem raisās,
Lai salnās jums nebūtu vēss.

2017

